

■ 15 Ocak
2015 Cuma
■ Sayı: 15
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

**BOYUN
EGME**

Sultanahmet saldırısı: Erdoğan deliyi oynuyor

Sultanahmet saldırısı sonrasında yaşananlara bakınca, AKP'nin, burjuva muhalefetinin bir türlü anlamadığı şeyi çoktan farkettiği görülüyor. Artık bir meşruiyeti kalmadığını bilen Erdoğan çıkış için deliyi oynuyor.

**ŞİMDİ TARAF
OLMA ZAMANI**

TÜRKİYE YOBAZLARA BIRAKILAMAZ!

TÜRKİYE'Yİ BEKLEYEN EL KAİDE SORUNU
ALMANYA'DA TUHAF BİR YILBAŞI GECESİ

İŞÇİLEŞEN AVUKATLARIN SINIF MÜCADELESİ
DEKOMÜNİZASYON VE YASAKLANAN KOMÜNİSTLER

OLANAKLAR VE OLASILIKLAR

Ülkemizin içine sürüklendiği karanlık...

Şeriatçı faşizm...

Bölgesel savaş kışkırtıcısı bir diktatörün artık her şeyi göze aldığı gösteren vahşi adımları...

Bunlar dünyanın sonunu mu haber veriyor? Artık ülkemiz için karanlık bir gelecek dışında yol görünmez hale mi geliyor? Büyük tehlike artık burnumuzun dibinde mi?

Yani kötüler coşmuş, gemi aزیya almış "üzerimize üzerimize geliyorlar" mı diyeceğiz?

Defalarca söyledik; gericilik bu kadar azmışsa, bu kadar pervasızca saldırıyorsa, bu çok güçlü olduğu için değil, yaralı olduğu içindir.

Türkiye kapitalizmi, "yüzlerce yıllık" bir yapının mirasçısı 90 yıllık bir cumhuriyet, bir delinin şeflik ettiği kifayetsizler kitlesine teslim ediliyorsa bu hem düzenin pervasızlığını hem de tıkanmışlığını gösterir.

Faşizm hiçbir zaman zordan ibaret değildir. Hitler ve Nazizm dediğimizde aklımıza komutanlarından önce Goebbels gelir.

Badem bıyıklı faşizmimizin ideolojik aygıtı ise bir faciayı yaşıyor. 100 akademisyen ve 1 Sedat Peker! Bolca mürekkep ve kâğıt israfı...

Karşımızda duranın bir şaka olduğunu söyleyemeyiz.

Şakaya gelir tarafı yok.

Öte yandan bu tehdidi ciddiye alacak, kendimizi de ciddiye almalıyız.

Gericiliği azdıran, azmış gericiliği sistemin merkezine bu şekilde çakan, çatırdayan düzen ve bu çatırdamanın içinde başını kaldırmaya başlamış olan emekçilerdir.

"100 yıl geriye gittik. Şimdi oradan başlamanın zamanıdır."

"Ortada muhalefet edilecek, mücadele edilecek, yıkıp sosyalizmi kuracağımız bir düzen de kalmayacak. Şimdi elde avuçta ne varsa onu savunmanın zamanıdır."

Bu sözler sadece korku ve paniğin ifadesidir.

Devrimci olanakları, gerçek bir ileri sıçrama için ortaya çıkan fırsatları görememek işin bir tarafı...

Daha önemlisi ise şudur: Panik ve korku ile atılan geri adımlar sadece insanlık düşmanlarını, bir adım daha atmaları için cesaretlendirmeye yarar.

"Cuma namazı, dinin gerekleri diyerek mütedeyyin çoğunluğu kışkırtmaya çalışıyorlar. Yobazlığa, şeriatçı faşizme engel olmak istiyorsak, buradaki kışkırtmadan uzak durmalıyız" diyemezsiniz.

Her provokasyon bir kavga ile başlar. Ama kavgadan kaçmak provokasyondan kurtulmak anlamına gelmez. Provokasyon zaten tam olarak budur: Ya kavgaya provokatörün istediği biçimde gireceksiniz ya da provokatörün istediği biçimde kaçacaksınız. Bu provokasyona gelmektir.

Dik durmak, boyun eğmemek provokatörün, saldırgan yobazın geriletilmesi için tek yoldur.

Dik duran, ileriye bakar. Boyun eğmeyen, sadece ona boyun eğdirmeye çalışana değil önündeki yolu da görür.

Makul bir çözüm yok. Yeni kazanmadan eldekini korumak mümkün değil.

Kavgaya girilecek ve kazanılacak. Kaybedeceğimiz zincirlerimize değil kazanacağımız dünyaya bakacağız.

Başka yolu yok.

KOMÜNİST PARTİ

TÜRKİYE DİNSEL KURALLARLA YÖNETİLEMEZ

Siyasi iktidarın sahiplerine diyoruz ki: Neye inanıp neye inanmayacağımıza siz karar veremezsiniz, Türkiye'yi dinsel kurallarla yönetilen bir ülkeye dönüştüremezsiniz.

Buna izin vermeyeceğiz.

Türkiye'de insanların inançlarının gereğini yerine getirmelerinin, ibadetlerini istedikleri gibi yapmalarının önünde bir engel yoktur. Böyle engeller çıkarılmasına da izin vermeyiz.

Öte yandan birilerinin inancı, bilime, hukuka, laiklik anlayışına ters ise ve bu herkese dayatılmaya kalkılıyorsa, DUR deriz.

IŞİD ve benzeri cihatçı terör örgütlerine anlayış gösteriliyorsa; küçük kız çocuklarına cinsel ilgi duyup duymamak "yetkili" bazı kişiler arasında arsızca tartışılıyorsa; devletin kurumları neyin doğru neyin yanlış olduğuna ilişkin fetva çıkarmaya başlamışsa; yargı kadın katillerini himaye ediyorsa; eğitim sistemine yerleşen yobazlıktan çocuklarını korumak için insanlar çareyi din değiştirmekte arıyorsa; Türkiye'yi bir İslam Devleti olarak ilan etmeye ramak kalmışsa; bu düzen tarafından açlık, yoksulluk ve işsizliğe mahkûm edilen milyonlarca insanın hak arama girişimleri dinsizlik diye yaftalanarak bastırılıyorsa; Türkiye siyaseti, dini istismar eden parlamentodaki dört partinin tekeline geçtiyse ve bütün bunlar dinin gereği olarak sunuluyorsa, DUR demek vatan-daşlık görevidir.

Bugün toplumdaki eşitsizlikler, zengin ve yoksul arasında derinleşen uçurum, sağda solda patlayan bombalar, ülkenin emperyalist güçlerin oyun sahasına dönüşmesi, hemen her şey Türkiye'deki dinselikleşmeyle

bağlantılıdır.

Burada en büyük tuzak "din bu değildir" tartışmasına girmektir. İnançlarla ilgili hiçbir tartışma, siyasete sokulmamalıdır. Mesele şudur:

Türkiye'de din, siyasete egemen olacak mı, olmayacak mı?

Türkiye bir İslam Devleti'ne dönüşecek mi, dönüşmeyecek mi?

İnsanlar inançlarına göre tasnif edilecek mi, edilmeyecek mi?

Eğitim dinsel temellere dayandırılarak bilimle bütün bağı koparılacak mı, koparılmayacak mı?

Yobaz gençler yetiştirmek bir devlet politikası olarak sürecek mi, sürmeyecek mi?

Dinsel kurallar toplumsal yaşamı düzenleyecek mi, düzenlemeyecek mi?

Herkes bu sorulara açık, cesur yanıtlar vermeli, tarafını seçmelidir. Türkiye'de asıl tehlike yaygın bir kesimin, tepki gösterdiği gidişatın tersine çevrilmesi için herhangi bir çaba içine girmemesindedir. Sanıldığı kadar güçlü olmayan yobazlığın elini asıl güçlendiren bu atalettir.

Kararlı ve dik olunmalıdır.

Gidişatı durdurmak, bazı uygulamaları geriye dönük olarak geçersizleştirmekle mümkündür.

Gerici dayatmalara ses çıkarılmalı, hiçbir meşruiyeti olmayan din devleti politikalarına itaat edilmemelidir.

Yobazlara boyun eğme, geleceğine sahip çık

Yobazlığın karşısına çıkmak yetmiyorsa Biz de üste çıkarız!

KARŞILARINA DEĞİL ÜSTE ÇIKMAK İÇİN
AYDINLANMACILARIN, ATEİSTLERİN, KADINLARIN EŞİTLİĞİNİ
SAVUNANLARIN, BİLİMDEN YANA OLANLARIN, DİNİN SİYASETİ
VE TOPLUMU DÜZENLEME İDDİASINI REDDEDENLERİN
İZLEMESİ GEREKEN YOLUN ADI KARŞI SALDIRIDIR.

Ciddiye almak durumundayız. Cuma namazı düzenlemesi, AKP'nin iki adım ileri bir adım geri taktiğini hatırlatmasın. Kürt savaşının üstünü örtmek için suni gündem diyen değerlendirmelerden hemen uzaklaşın.

Birincisi için durum basittir. AKP'nin bir alıştırmaya girdiği güderek ve muhalif odakları yoklayarak yol aldığı evre kapanalı çok oluyor. AKP yıktığı Birinci Cumhuriyet'in yerine İkinci Cumhuriyeti inşa evresinde. Bir türlü bu işi tamamlamamaya da, dönüş yolu da kapalı. Kimse'nin memleketi ve bölgeyi yakan ateşten bu kestaneleri almaya kalkışmaması, biraz da bundan değil mi?

"Dur bakalım" diyorlar hep bir ağızdan. Doğan medyasıyla, resmi muhalefetin bütün kanatlarıyla. "Dur bakalım" temkinliliği düzen içi muhalefetin rejimin İslamlaşmasını sineye çekmesi, kendine buna göre ayar vermesi anlamına geliyor ve gericileşmeye basbayağı ayak uyduruyorlar.

Cuma namazı fetvası, AKP için büyük ve kritik bir gericileşme atağıdır. CHP'li-HDP'li muhalefet açısından iflas. Bu iflastan sonra "görece ilerici" sayılma olasılığının yitip gideceği aşağı yukarı

kesin olarak söylenebilir. Eskinin yetersiz laiklik mevzisi kırılmış bulunuyor. Cuma fetvasını kabul edip, demokrasiyi bütün din ve mezheplerin eş düzeyde gerici olmasında arayan "sol" muhalefetlerden söz ediyoruz.

Ne beklenirdi ki! 20. yüzyılın Batı Avrupalı sosyal-demokrasisi Alman devriminde Luxembourg ve yoldaşlarının kanına girmişti. 21. yüzyılın Türkiyeli sosyal-demokrasisi, iki koldan yobazların koluna giriyor.

CUMA DÜZENLEMESİ REST ÇEKMEKTİR

Cuma'nın anlamı açık olmalı. Bu, yıllardır gizli kapaklı, fiili durum yaratarak, utangaçça yapılagelen din esaslı sosyal yaşam düzenlemelerinde bir sıçramadır. Türkiye bu uygulama devlet katında hayata geçtiğinde bir yandan gericileşme tehditkâr şovuna sahne olacak, diğer yandan laik kesimler şiddetli bir baskı altına alınacak ve dahası haftada bir toplumun mutlak biçimde İslamcı olduğu dünyaya ilan edilmiş olacaktır.

Dinselleşmede eşitlenmeyi demokrasi zannedenler ağır biçimde yanılıyor.

Sünni İslam şovunun Cumartesiileri Yahudiler, Pazarları Hıristiyanlar ve cem günleri Aleviler tarafından dengelenmesi yoluna gözlerini dikenler, bu derece aymazlık içinde olabilirler mi? Dengeleme teorisine hakikaten inanıyor olabilirler mi?

Böyle bir çocuksu saflık mümkün olamaz. Düzen içi muhalefetin bu başlıktaki aymazlığı Türkiye'nin İslami bir devlete dönüşmesinin kabulü üstünde mümkün olabilir yalnızca. O halde çocuksu bir saflıkla değil, gericileşme parçası olma durumuyla karşı karşıyayız.

Pratikte iktidardaki Sünni yobazlığını kimse dengeleyemez. İktidar farklı olanı baskılar. Cuma terörü ertesi günler için görülen mozaik rüyasını kolayca, korku içinde dağıtır.

Zaten "dengeleme" mekanizması adını takabileceğimiz tek usul var olabilir ki, o da bu düşünülenin tam tersidir. Dinci gericileşme bu ileri hamlesinin karşısına değil üstüne çıkılmalıdır. Cüret dozajının artırılması gerekir. Gericileşme durdurmak için aydınlanmacılıkta son derece sert, köşeli, şiddetli bir hamlenin örgütlenmesi gerekir.

Yoksa... Cuma tablolarının salgılayacağı "yeni Türkiye"de inanmayan ve

Asıl mezhepleşmeyi kabul eden "yanar"

Türkiye solunda bir süredir Aleviliğin Sünniliğe eşdeğer bir inanç sistemi olduğu kabul görüyor. "Sünnilerin camisi mi var, elbette cemevleri de Alevilerin ibadethanesi olmalı."

AKP'nin etrafında dolandığı Alevi açılımının bu tezden farkı yoktu. Aleviler İslam'ın bir mezhebi ilan edilecek, dolayısıyla İslam'ın şartlarının Alevilere de farz kılınmasının kapısı açılacaktı. Çoğu bakanlığa beş basan Diyanet bütçesinden küçük bir pay bile aktarılabildi bu durumda.

Kime? Dedelere!

Alevilerin inanç önderleri merkezi kontrol ve atama sistemine entegre edileceklerdi böylece. Satın alınacaklardı, özgürleşmek adına...

Açılımın yanı sıra yolda çamura saplanmasının nedeni bilinçli ve örgütlü bir karşı koyuş değil, AKP'nin gerici birikiminin Aleviliği tasfiye etme arzusunu gizleyememesinin yarattığı tepki oldu. Düzenin içine

davet edilen Alevilik, buna direnmekten ziyade dinselleşmeye refleks gösteriyordu.

Peki, Alevilik bir mezhep değil midir? Cemevinin "Alevi camii" olması, bu inanç grubunun "tanınması" olarak bir ileri adım sayılmaz mı? Konuyu demokratikleşme açısından ele alanların bu iddiası, her şeyden önce gerçekçi değil. Yobazlık hak ve özgürlüklerin inkârıdır ve çağımızda kapitalizme yaraşan da tam tamına budur. Mezhepler listesine kayıt yapan boyun eğmiş, silahsızlanmış, yakılmaya hazır hale gelmiş demektir.

Alevilik nedir sorusuna devrimci yanıt bir iddiadır aynı zamanda: "Alevilik ortaklaşmacı bir halk kültürüdür." Yanıtımız aynı zamanda mücadele programıdır. Geleceği kuracak olan işçi sınıfı ve onun öncü partisinin Alevi kültürüne biçim verme meşruiyeti, herhalde kanlı yobazlarınkinden çok daha geniştir!

ibadet etmeyenlerin payına yobazların (var olmayan) hoşgörüsü kalır. Hak yoluna baş koymuş müminlerin (!) büyüklük gösterip kendilerinden olmayanların varlığını sineye çekmeleri...

Bu hoşgörüyü yalnızca geçici olarak ve tek bir koşulla mazhar olunabilir: Farklı olan aynı zamanda görünmez de olacak!

Görünmez olan yaşasa kaç yazar?

İSLAMİ DÖNÜŞÜM, HESAPLAŞMA KONUSUDUR

Karşılarına değil üste çıkmak için aydınlanmacıların, ateistlerin, kadınların eşitliğini savunanların, bilimden yana olanların, dinin siyaseti ve toplumu düzenleme iddiasını reddedenlerin izlemesi gereken yolun adı karşı saldırıdır.

Yobazlık gayri meşrudur! Eşitlik, özgürlük, adalet, aydınlık ve bilim yobazlığa hoşgörüyü, bir kültürel seçiş olarak yaklaşmaz. İnanç ve ibadet özgürlüğü yalnızca bireye içsel olduğunda kabul edilebilir. Toplumsal alana çıkış kanalları tıkanmak zorundadır.

Tıkayabilir miyiz?

Düzen muhalefetinin bu yöndeki bir çabayı boşa kürek çekmek saydığı veya karşı çıkanın ağır bir bedel ödeyeceğini

düşündüğü anlaşılıyor. Haksız değil; "karşı çıkmak" ve kendine nefes alıp verecek bir küçük alan isteyenler, ağır bedeller ödeyeceklerdir. İslami rejim bu ayak diremeyi affetmez.

Ama üste çıkmak mümkündür. Hemen yarın sabah üste çıkıp gericiliği bastırma olasılığının varlığı anlamında değil. Üste çıkmak nihai hesaplaşmaya hazırlanmanın tek yolu, yöntemidir. Gericilikle mücadelede ara formül, uzlaşma arayan kaybeder. Gericiliği yok etmek için devrimci cesaret sergileyenlerse, asıl hesaplaşma için güç biriktirmiş olurlar.

O halde bu akıl yürütmeye en kritik argüman, bir nihai, asıl hesaplaşmanın yaşanmasının zorunlu olduğudur. Evet; tezimiz budur. Türkiye'nin aydınlanma birikimine dev aynası tutulup kendimizi kandırmayalım. Ancak bu birikim, gerici düzenlemelerin üst üste konmasıyla, tedricen alt edilecek kadar da küçümsememelidir. Aydınlanma birikimi sadece ve sadece sert bir karşı karşıya gelişle alt edilebilir. Aynı anlama gelmek üzere, Türkiye'de ilerici birikim fazla sıkıştırıldığında buharlaşmayacak, ama patlayacaktır.

Komünistler, toplumun ilerici birikimini bu patlamaya hazırlamalı, onun

Cuma düzenlemesinin ODTÜ'de yaratılan mescit krizinin ardından gelmesi, planlı bir karşı saldırının olduğunu gösteriyor.

taşıyıcısı kesimlere cesaret aşılamalıdır. Bunu yapmayanın hesaplaşma gününde kolunu kaldıracak hali kalmamış olacaktır

■ Aydemir Güler

Her yerde gericilik

Türkiye'nin bir istisna olduğunu, kapitalist dünyanın demokratik ülkelerinde gericiliğin ortalamadan bir sapma, bir marjinalite olduğunu düşünenler de yanılıyor. Dünyayı saran savaş hazırlığının ideolojik cephesine dinci gericilik giderek daha büyük bir kuvvetle damga vuruyor.

Nüfusu ağırlıklı olarak Müslüman olan ülkelerin militan yobazlığa demir atması nasıl "uygar Batı'nın çabasının ürünü" olduysa, İsrail nasıl bir Yahudi-dinci-ırkçı devlet olarak aynı uygarlığın sevgilisiyse, bizzat "demokratik Batı'da da bugün Hıristiyan gericilik hızla boy atıyor. Laikliği düzenleyen yasalar "inanç ve ibadet özgürlüğü" adına tartışmaya açılıyor, kamuda dinsel sembollere kapı aralanmaya çalışılıyor. Hepsinden önemlisi demokrasi ideolojisinden sapma olarak "İslamofobi" değil, İslami terörün karşıt ağırlığı, simetrisi olarak Hıristiyan gericiliği basbayağı toplumsal zeminini genişletiyor. Öyle tabandan gelecek falan değil, sermaye ve devlet eliyle!

Gericilik çağdaş kapitalizmin alametifarikası ve güncel rotasıdır.

Diyanet: İtaat simsarlığı başkanlığı

MERKEZİNDE DİYANET İŞLERİ'NİN DURDUĞU BU FETVA REZİLLİĞİ DURDURULMALI. EVET, LAİKLİĞE DOĞRU BİR ADIM DAHİ ATILACAKSA DİYANET İŞLERİ DERHAL KAPATILMALI. EVET, DİNSEL İTİKATLAR TOPLUMSAL HAYATI BELİRLEYEN BİR GÜÇ OLMAKTAN ÇIKARTILMALI VE İNANÇLI-İNANÇSIZ TÜM İNSANLARIN BU BAĞLAMDA ÖZGÜRLÜĞÜ SAĞLANMALI.

Diyane İşleri'nin "babanın öz kızına şehvet duyması"nı irdeleyen fetvasının ardından yaşanan infial bu ülkenin İslamcılarını ona biçtiği deli gömleğini kolay giymeyeceğini göstermesi açısından kuşkusuz değerli. Ama bu tepki, mantıksal sonucuna götürülmediği ölçüde "gerçek İslam bu değil"e geriliyor ve "ne bekleniyordu ki?" sorusunun sorulması gerekiyor.

Gerçekten, ne bekleniyordu? 1400 yıldır reforme olmadan kalmış, modernleşmiş dünyada Paşabahçe'deki gergedan gibi oradan oraya koşturan kitlesel ve kurumsal tek din olan İslam'ın Türkiye mümessilliği Diyanet İşleri'nden laiklik ya da en azından "ılımlılık" mı bekleniyordu?

Bekleyen, daha çok bekler. Turan Dursun'un dediği gibi, Din Bu!

'ALLAH İLE KUL ARASINDA' DİYANET İŞLERİ

Cumhuriyet aydınlanmasının başlangıcında, resmi İslam yorumunda "Allah ile kul arasına girilmez" prensibiyle kurumsallaşmış dine tasma takılmış ve İslam'da adına ulema (âlimler) denen ruhban tabakasının oluşması engellenmişti. Bu, devleti adeta seküler bir Olimpos, sınıflarüstü bir iktidar katı olarak gören; dolayısıyla laikliği "din ile devlet işlerinin ayrılmasından" ibaret zanneden düşünceyle uyumluydu. Bu eğreti laikliğin ufku, İslam'ı toplumsal hayatı belirleyen bir faktör olmaktan çıkartmayı değil, ulus inşası için kullanılacak biçimde ehlileştirilmeyi öngörüyordu. Diyanet İşleri de bunun için kurulmuştu.

Ne var ki Soğuk Savaş'la birlikte siyasal İslam'a antikomünist cephede kıymetli bir misyon biçilince bu proje battı. ABD emperyalizmi Sovyetler Birliği'ne karşı Ortadoğu'dan Kafkasya'ya, en şahane ürünü El Kaide olan Yeşil Kuşak projesini hayata geçirirken Türkiye'de laikliğin göreceği kaçınılmaz zarar kimsenin umurunda olmadı. Milli Türk Talebe Birlikleri, Komünizmle Mücadele Dernekleri derken siyasal İslam Türkiye'de hızla sermaye düzeninin başat unsurlarından birine dönüştü ve devletten dışlanması da imkânsız hale geldi.

İslam'ın Türkiye'de üstlendiği rol kesinlikle kan dökmekle, solcu aydın öldürmekle sınırlı değildi. İslam'ın ideolojik misyonu çok daha merkezi bir düzeyde ve devletin tamamına yayılacak bir biçimde genişletildi. Laiklik ölmeye yatar ve din bir kez daha düzenleyici bir faktör olarak toplumsal alana dönerken

KAPİTALİZM DURDUKÇA, İTAAT SİMSARI İMAMLARIN TOPLUMDAKİ YERİ GÜVENCE ALTINDADIR. KAPİTALİZM YIKILIRKEN İSE BAŞLARINA MUHTEMELEN, SOYLULUK YIKILIRKEN AVRUPA'NIN RUHBAN SINIFININ BAŞINA GELENİN BİR BENZERİ GELECEKTİR.

imam tayfası da o dinin yöneticileri olarak devlet aygıtındaki yerini aldı. İslamcılar "Allah ile kul arasına girilmez" prensibinin üzerinde neşeyle tepindiler ve kapitalizm koşullarına uygun bir ulema tabakası olarak sadece din ile cemaat değil, aynı zamanda patronla işçi arasına yerleştiler.

İşleri, emek sömürüsüne itaat simsarlığı yapmaktı. İşçi ölümlerine "fitrat", greve "caiz değil", yoksulluğa "buna da şükür" fetvaları vermektir.

FETVA ULEMANIN VARLIK NEDENİDİR

"Kapitalizm kalsın ama laiklik gitmesin" diyenlerin bir türlü anlamadığı mesele bu. Özel mülkiyete dayalı burjuva uygarlığı artık para babalarından başka kimseye daha iyi bir dünya vaat edemiyor. Bu yüzden en önemli güncel ihtiyacı biat ve itaat. "Teslim olmak" ile aynı kelime kökeninden gelen İslam bu açıdan Türkiye'de diğer tüm ideolojilerden daha fazla işe yarıyor. Bu bağlamda bir ulema partisi olan AKP de adalet ve kalkınmayı değil itaati sağlamak için kuruldu ve bu

görevini yerine getirdikçe yaptığı itaat simsarlığının rantıyla semiriyor.

Acaba görevine uygun bir adı olsa kısaltması ne olurdu?

Her neyse... Bu çerçevede evet, merkezinde Diyanet İşleri'nin durduğu bu fetva rezilliği durdurulmalı. Evet, laikliğe doğru bir adım dahi atılacaksa Diyanet İşleri derhal kapatılmalı. Evet, dinsel itikatlar toplumsal hayatı belirleyen bir güç olmaktan çıkartılmalı ve inançlı-inançsız tüm insanların bu bağlamda özgürlüğü sağlanmalı.

Ama tüm bunların olabilmesi için sadece kurumsallaşmış İslam değil, onun payanda olduğu özel mülkiyet düzeni devrilmeli. Kapitalizm durdukça, itaat simsarı imamların toplumdaki yeri güvence altındadır. Kapitalizm yıkılırken ise başlarına muhtemelen, soyluluk yıkılırken Avrupa'nın ruhban sınıfının başına gelenin bir benzeri gelecektir.

Robespierre'den Garibaldi'ye, Fransa'dan İtalya'ya tarih bu konuda ibretlerle doludur.

■ Nevzat Evrim Önal

Türkiye'yi bekleyen El Kaide sorunu

SURİYE ORDUSU CİHAÇILARI SINIRA DOĞRU SÜPÜRMEYE DEVAM EDİYOR. KAÇACAK YERİ KALMAYAN BU UNSURLARIN GİDECEK TEK YERİ TÜRKİYE. YANI, İŞİD'İN TÜRKİYE İLE İLİŞKİLERİ TARTIŞILIRKEN, NURTOPU GİBİ BİR EL KAİDE SORUNUMUZ VAR UFUKTA...

Tüm dünya İŞİD'i konuşuyor, onun Irak ve Suriye'deki "devletine", yaptığı kıtalararası saldırılara ve tüm dünyadan devşirdiği militanlara odaklanıyor. İŞİD büyük tehdit, bunda herkes anlaşıyor; fakat hem yerine ne geleceği bir muamma, hem de İŞİD harici silahlı grupların arasındaki belirsiz çizgiler, durumu daha da tehlikeli hale getiriyor.

Tam da bu nedenle, Suriye ordusu ve müttefiklerinin İŞİD yerine El Kaide'ye odaklandığı görülüyor. Şam'da bulunan ve Rusya, İran, Suriye ve Hizbullah'ın dahil olduğu operasyon odasından bir yetkili, Suriye'nin tüm dünyanın düşman olduğu İŞİD yerine bölge gericiliği (Türkiye, Katar, Suudi Arabistan) tarafından doğrudan, ABD tarafından da dolaylı olarak beslenen Nusra Cephesi ve Ahrar'uş Şam'a odaklandığını belirtiyor. Bu nedenle stratejik değeri olmadıkça İŞİD'le karada karşı karşıya gelmek istemeyen ordu, adı geçen diğer örgütlerin bulunduğu stratejik Lazkiye-İdlib-Halep üçgenine yoğunlaşmış durumda.

Birkaç aydır süren Lazkiye operasyonunun altında bu yatıyor. Türkiye sınırından Lazkiye'nin doğusuna ve oradan İdlib'e uzanan hattı kontrol altına almak isteyen ordu büyük çaba sarf ederek Lazkiye'deki son "cihatçı kalesi" Selma'yı da cihatçılardan temizledi. Nusra ve Ahrar bölgeden çekilirken, artık Türkiye sınırı-

na yakın stratejik Cisreşşuğur operasyonu için geri sayım başladı. Yanı sıra Halep güneyini de büyük bir hızla temizleyen ordu ve Hizbullah, buradan İdlib'e takviye yapmaya başladı.

Zurnanın "zırt" dediği yer de burası. Lazkiye ve Halep cephesinden kaçan cihatçılar, büyük oranda Türkiye'ye geliyorlar. Nusra Cephesi, Türkiye'ye kaçan "mü-

cahitlere" geri dönme çağrısı yaparken, ordu cihatçıları sınıra doğru süpürmeye devam ediyor. Kaçacak yeri kalmayan bu unsurların gidecek tek yeri, onları himaye eden Türkiye'nin toprakları. Yani, İŞİD'in Türkiye ile ilişkileri tartışılırken, nurtopu gibi bir El Kaide sorunumuz var ufukta...

■ Erman Çete

ABD'lilerin memnuniyeti ve endişesi

Rusya'nın Suriye'deki hava saldırılarını sürerken, ABD bu operasyonların kendi işine de yaradığını düşünüyor.

The Daily Beast'ten Nancy A. Youssef ve Shane Harris'in haberine göre, Rusya'nın hava saldırılarını YPG öncülüğündeki Suriye Demokratik Kuvvetleri'nin (QSD) Halep'teki ilerleyişini kolaylaştırıyor. Gazeteye konuşan ABD savunma yetkilileri, Rus saldırılarının ABD destekli güçlere destek amacıyla ya da bu gruplarla koordinasyon halinde yapılmadığını, bununla birlikte QSD'nin işine yaradığını söyledi. "Bu planlı bir şey değil. Bu Rusların yapmaya çalıştığı bir şey değil" diyen ABD'li yetkili, durumun bir "tesadüf" olduğunu savundu. Yetkili, Rusya'nın yaptığı şeylerin toplamda Esad'a yaradığının altını çizdi.

Ancak daha dikkat çekici olan, ABD'li yetkililerin, Rusya'nın ABD'nin müttefikleri ile özellikle de Kürtlerle yeni bir ittifak kurabileceğinden endişe etmeleri. Yetkililer Kürtlerle Rusya arasında doğrudan bir bağlantı olmadığını söylese de, Kürtlerin Halep'teki ilerleyişinin Rus hava saldırıları ile bağlantılı olması ve Kürt-Rus ittifakının kurulması ABD'nin çekindiği başlıklardan bir tanesi. ABD'li yetkililer, Rakka'da da benzer bir durum olduğunu, Rus hava saldırılarına QSD'nin ilerleyişinin eşlik ettiğini söyledi.

ABD Genelkurmay Başkanı
Dempsey

İşçileşen avukatlar sınıf mücadelesi veriyor

AVUKATLIK KANUNU VE MESLEK ETİK KURALLARINDAN BAHİSLE "AVUKATIN İŞÇİ OLAMAYACAĞI" REDDİYESİ İLE İŞÇİ AVUKATLAR ADINA KAZANIM ELDE ETMEK İMKÂNSIZDIR; ÇÜNKÜ "VAR OLMAYAN" BİR KESİMİN, HAKLARI DA OLMAYACAKTIR.

Avukatlık Kanunu her ne kadar avukatlığı, "serbest meslek erbablığı yapan, hak savunuculuğunun garantörü olan, bağımsızca yürütülen bir kamu hizmetini gerçekleştiren, kendi ofisi bulunan, avukatlık mesleğine yaraşır şekilde giyinen ve yargının vazgeçilmez süjesi" olarak tanımlasa da, bu tanım bugün avukatlık mesleğini ifade etmekten çok uzaktadır.

Avukatlık Kanunu'nun tanımlamasının aksine; bir avukatın yanında onun belirlediği saatler arasında ve çoğunlukla fazla mesaiye kalarak çalışan, dava-dosya seçme hakkı bulunmayan, sigortası çoğunlukla asgari ücret üzerinden patron avukat tarafından yatırılan, işini yaparken patron avukatın emir ve talimatıyla bağlı olan, yine de dosyaya sunduğu vekâlet veya yetki belgesi sebebiyle dosyadan hukuki ve cezai anlamda sorumlu olan işçi avukatlar vardır ve sayıları gün geçtikçe hızla artmaktadır.

İşçi avukat uygulamadaki haliyle, "Çağlayan Adliyesi'ne delil sunmaya giden; oradan Kartal Adliyesi'ne giderek, son günü olan dilekçeyi yetiştirmeye çalışan; Bakırköy Adliyesi'ne dönerek duruşmaya giren ve oradan da ofise dilekçe yazmaya giden kişidir."

İŞVEREN VARSA İŞÇİ DE VARDIR YA DA TERSİ...

Mevzuat bakımından değerlendirilecek olunursa, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca; iş sözleşmesi, bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşmedir. Yani çok açıktır ki, bir sözleşme ile ücret karşılığında iş görme borcu altına giren gerçek kişiler, hangi meslek grubunda olursa olsun "işçi"dir. Aralarında iş sözleşmesi imzalayan iki avukattan biri "işveren" ise, diğeri de "işçi"dir. Dolayısıyla 4857 sayılı Kanun'un 1/1-3 maddesi uyarınca yapılan bu sözleşmenin İş Kanunu hükümlerine tabi olması gerekmektedir.

Özellikle 2000'lerden bu yana yaşanan piyasalaşmayla sayıları hızla artan ve İstanbul, Ankara ve İzmir Barolarının yarısından fazlasını oluş-

turan işçi avukatlar; "işçiliği" bir statü olarak kabul edilemez bulan, avukatlığı içinde bulunduğu ekonomi-politik koşullardan ayırarak "saygın ve bağımsız" bir meslek olarak gören ve çoğunlukla da baro yönetiminde bulunan veya sahip olduğu sermaye nedeniyle kalburüstü konumda olan avukatlar tarafından reddedilmektedir.

Ancak düzenlemeler yokmuş gibi sadece Avukatlık Kanunu ve meslek etik kurallarından bahisle "avukatın işçi olamayacağı" reddiyesi ile işçi avukatlar adına kazanım elde etmek imkânsızdır; çünkü "var olmayan" bir kesimin, hakları da olmayacaktır. Sınıfsal kimlik kabul edilmedikçe, piyasalaşan hukuk alanında emek sömürüsü her geçen gün

artacak, mevcut haklar korunamaz hale gelecektir.

Bu nedenle, İşçi Avukatlar Merkezi'nin öncülü olan Stajyer Avukatlar İnişiyatifi ve Piyasalaşmaya Karşı Avukatlar Platformu adları altında bir bakıma varlığı için ispat mücadelesi verilmiştir, diyebiliriz. Ardından İşçi Avukatlar olarak sınıfsal aidiyetimizi kabullendirmek üzere çalışmalarımız devam etmiştir. Başlarda tepkiyle karşılanan tespitlerimize bu süreçte hak verilmiş ve "işçi avukatlık" bir olgu olarak kabul görmüştür. Anılan sürecin en büyük kazanımı tüm engellemelere rağmen yoğun çaba ve ısrarımız ile Türkiye Barolar Birliği tarafından yayımı sağlanan "Bir Avukat Yanında, Avukatlık Ortaklığında veya Avukatlık Bürosunda Ücret Karşılığında Çalışan Avukatların Çalışma Esaslarına İlişkin Yönetmeliği"nin yürürlüğe girmiş olmasıdır.

YÖNETMELİK NEDEN ÖNEMLİ?

Avukatlık Kanunu uyarınca işçi olarak sayılmayan, ancak fiili olarak işçilik

yapan ve bugün barolara kayıtlı avukatların yarısını oluşturan avukatlar, ilk defa "işçi" olarak tanımlanmış ve önemli haklar kazanmıştır.

Öncelikle işveren avukat ile işçi avukat arasında, yönetmelik ekinde yer alan tek tip sözleşme uygulanacaktır. İşçi avukata verilecek asgari ücret tutarı ilgili baro tarafından belirlenecek olup, işçi avukata verilen ücretin denetimi açısından maaş bankaya yatırılacaktır. Yine işçi avukatın sigorta primleri, asgari ücret üzerinden değil, gerçek maaş üzerinden ödenecektir. İşçi avukata, 11 günü adli tatilde kullanılmak üzere 21 gün yıllık ücretli izin, avukatın hamile olması halinde 30 gün süreli esnek çalışma izni, avukatının eşinin hamile olması halinde 20 gün süreli esnek çalışma izni ve evlenme halinde ise 5 gün ücretli izin hakkı getirilmiştir.

İşçi avukatların en çok muhtarip oldukları fazla mesai saatleri de yine yönetmelikle sınırlanmıştır. Haftalık 45 saat çalışma, yılda en fazla 270 saat fazla mesai sınırı; ayrıca mesleki sorumluluk sigortasının yine işveren tarafından ödenmesi gibi önemli haklar elde edilmiştir.

Bu hakların denetimi işçi avukatın bağlı bulunduğu barolar tarafından yapılacak ve usulsüzlük tespit edildiğinde yönetmelik uyarınca işveren avukatlara soruşturma başlatılacaktır.

Tüm bunlar değerlendirildiğinde, yönetmelik, İşçi Avukatlar Merkezi'nin mücadelesinde oldukça önemli bir dönüm noktasıdır. Zira bugüne kadar teker teker gündeme getirilen ve savunulan birçok ekonomik ve sosyal hakkın yanı sıra kimi mesleki etik ilkelerin de bir arada bulunduğu bir belge niteliği taşımaktadır.

Ancak İşçi Avukatlar Merkezi olarak yönetmeliğin yayımlanmış olmasıyla yetinmiyoruz. Önemli olan yürürlüğe giren yönetmeliğin uygulanmasının sağlanmasıdır. Üstelik şimdiden yönetmelik, birçok işveren-patron avukatın canını sıkırmıştır; ceplerinden çıkacak paranın hesabını tutmaya başlamışlardır. İşçi avukatlar ile patron avukatlar arasındaki kavganın yoğunlaşacağı önümüzdeki günlerde, baroların sadece patron avukatların meslek örgütü olmadığı hatırlatılmalıdır. Baroları yönetmelik ve tip sözleşmenin uygulanmasının takipçisi olmaya zorlamak, yaşanan ihlallere karşı hak arayan meslektaşlarımızın yalnız bırakılmayacaklarına dair güven tesis etmek, mücadelenin aktif temsilcisi olmak, yönetmelik ve tip sözleşme ile tanınan hakların ve işçi avukatlığa dair tanımlı bir statünün Avukatlık Kanunu'nda da yer almasını sağlamak gibi önemli görevler şimdi İşçi Avukatlar Merkezi'ni beklemektedir.

Açıkçası işimiz çok, yolumuz uzun... İşçi Avukatlar Merkezi yola bu farkındalıkla çıkmıştır ve aynı heyecanla da mücadeleye devam ederek, sınıf mücadelesinin avukatlığına içkin ayağını örecektir.

■ İşçi Avukatlar Merkezi

Patronlar zammı vermeden teşviki kaptı!

Seçim döneminden beri düzen partilerinin "vaat yarışı" halinde gündemde olan asgari ücret başlığı, Aralık ayında Asgari Ücret Tespit Komisyonu tarafından belirlenen zam oranlarının ardından da gündemdeki yerini yitirmedi. Şimdi AKP, patronlardan gelen "yandık, bittik, batıyoruz" şikâyetlerini dikkate alarak, asgari ücretteki artışın sermayeye "asgari" düzeyde zarar vermesi için adımlar atıyor. Aslında hem yeni teşviklere ilişkin tartışmalar hem de işten çıkarmalar daha Asgari Ücret Tespit Komisyonu nihai kararı açıklamadan önce başlamıştı.

Son olarak Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edilen önergeyle, sermayeye yeni teşviklerin sunulacağı kesinleşti. Çiçeği burnunda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Süleyman Soylu, asgari ücret artışından kaynaklı maliyet artışını düşürmek amacıyla asgari ücretli çalışanlar için işverenlere 110 lira destek verilmesini önerdiklerini; ancak yapılan görüşmeler sonucunda bu desteğin 100 liraya düşürülerek, 2550 liraya kadar brüt ücret alan tüm işçileri kapsayacak biçimde genişletilmesine karar verdiklerini açıkladı. Soylu'nun verdiği rakamlara göre, başta 8 milyon 770 bin işçi için işverenlere verilecek teşvik, son genişleme sonucunda yaklaşık 11 milyon işçiyi kapsayacak hale getirildi.

Çıkacak olan yasa elbette başka teşvikleri de içeriyor, örneğin yeni açılacak işletmelere destek verilecek, maden şirketlerine özel teşvikler söz konusu... Ancak kritik olan şu ki, fabrikalarda henüz asgari ücretliler dışındaki işçiler için benzer bir zam oranı ortaya çıkmamışken, patronlar vermedikleri zammın teşvikini alacaklar.

Öte yandan, fabrikalarda da konuya ilişkin hareketlenme başladı. Geçen yıl yaptıkları eylemlerle uzun süre sınıfın gündeminin ilk sırasına oturan Renault işçileri, yıla eylemlerle başladı ve asgari ücretteki artış oranında zam oranı talep ettiklerini duyurdu. Önümüzdeki günlerde, gerek "asgari ücret yükseldi, küçülmeye gidiyoruz" denilen fabrikalardaki işten çıkarmalar gerekse işçilerin "asgari ücrete gelen zam düzeyinde zam talep ediyoruz" başlıklı eylemleri bizi bekliyor.

KEMAL OKUYAN

Sultanahmet patla

1. Türkiye, Suudi Arabistan'la birlikte, bugünkü konjonktürde emperyalist dünyanın en kritik iki ülkesi durumuna gelmiştir. Sultanahmet patlaması, bu iki ülke arasındaki bağı göstermesi açısından da önemsenmelidir. "Canlı bomba", AKP iktidarının toz kondurmadığı Suudi Arabistan kökenlidir. Kuşkusuz saldırı Rus, Çeçen, Suriyeli, hatta İngiliz de olabilirdi. Ancak burada bir fark söz konusudur: IŞİD ideolojisi Suudi Arabistan'da iktidardadır.

2. Her iki ülkedeki gerici iktidarların IŞİD tarafından hedef gösterilmesi, gerçekle sahte dünya arasındaki sınırların belirsizleştiğine bir başka kanıttır. Bu ülkelerin IŞİD'le mücadeleye göstermelik de olsa katılması ile birlikte hedef haline geldiği düşüncesi fazlasıyla basit, fazlasıyla yüzeyseldir. IŞİD denen organizma, aynı anda birden fazla saikle hareket eden ve ettirilebilen yaygın bir şebekedir. Bu şebeke tek bir irade tarafından yönetilmemektedir.

3. Suudi Arabistan ve Türkiye'nin bölge gücü olma hayalleri, ABD ve diğer güçlü emperyalist merkezler tarafından kullanılmaktadır. Diğer yandan, bu kullanıma her iki ülkeyi tuzağa düşürme çabaları eşlik etmektedir. Türkiye ve Suudi Arabistan'ın dağıtılması uzun süredir gündemdedir ve gerici dünyaya onca hizmetten sonra her ikisinde gerçekleşecek bu operasyon emperyalizm açısından aynı zamanda "temiz eller" anlamına gelecek, bölgenin baştan aşağıya yeniden tasarlanması için fırsat yaratılacaktır.

4. Öte yandan NATO ülkeleri, Rusya'yla tutuştukları mücadelede Suudi ve Türk gericiliğine muhtaç olmaya devam etmektedir. Rusya'nın Suriye hamlesini boşa çıkarabilmek için batının bizzat üstlenemeyeceği siyasi ve ideolojik misyonlara sahip araçlara gereksinim vardır.

5. Çift yönlü işleyen bu sürecin nerede ve nasıl büyük bir kopuşla kesintiye uğrayacağını kimse kestiremez. Bu bağlamda seçenekler arasında, kapsamlı bir savaşın yer aldığı unutulmamalıdır. ABD ve Rusya'nın Suudi Arabistan ya da Türkiye'nin peşinden sürüklenerek bir savaşa girmesi ihtimal dışıdır ancak "kullanışlı aptal" iki gerici iktidarın ön cephe ülkesi haline geldiği bir ortamda, mutlak kontrol diye bir şey olamaz.

6. Bütün bunlardan sonra, sola ya da Kürt siyasetine değil de Türkiye'de bu-

lunan yabancılara dönük bir saldırının Erdoğan'ı kendinden korumak amacıyla gerçekleştirilmiş olması mümkündür. IŞİD bağlarını ve bölgesel iddialarını törpülemek durumunda kalan bir Erdoğan'la devam etmek isteyen epey bir aktör olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

7. Bununla birlikte, Erdoğan ve arkadaşları geri dönüşsüz bir yola girmiştir. Türk ve Kürt milliyetçiliği ve de düzen muhalefeti bir bütün olarak, Erdoğan'ın sistem içinde herhangi bir alternatifinin kalmaması için ellerinden geleni yapmıştır. Düzen dışı bir seçenek ise şimdilik zayıftır. Bu nedenle "ılımlı Erdoğan"ın

Fotoğraf: Serdar Nâzım Yüce

“ ERDOĞAN KARŞITLIĞININ YETECEĞİNİ SANANLAR ALDANMAKTADIR. SAVAŞIN ZEMİNİ EMPERYALİST DÜNYADIR. ERDOĞAN'I KORUYAN DA... EĞER TÜRKİYE'DE HALK BİR KEZ DAHA AYAĞA KALKIP BU KEZ ZEMİNİ SORGULAMAZSA, BÜYÜK YIKIMA KARŞI HİÇBİR GÜVENCE BULAMAYACAKTIR... ”

amması sonrası notlar

bir karşılığı bulunmamaktadır.

8. Erdoğan'ın kafasında, "terör" kaygısını kullanıp Türkiye ilerçiliğinin hâlâ yıkamadığı ideolojik varlığına öldürücü bir darbe indirmek için IŞİD'i de kullanmak vardır. IŞİD bu açıdan hem bir silah hem de mazeret haline gelecektir.

9. Erdoğan'ın "saldırgan Suriyeli" dedikten sonra konuyla ilgili haberlere yasak getirilmesi, AKP Türkiye'sinde çürütülen toplumun her tür yalana ve algı yönetimine inanacağına ilişkin bir güveni gösterir. Saldırgan Suriyelidir ve bu ülkede bir yandan Suriye'de herkesin

Esad'a muhalif olduğunu öte yandan da her Suriyelinin Esad adına çalıştığını aynı anda düşünebilecek bir yığın söz konusudur! Sultanahmet patlamasından sonra Antalya'da üç Rus vatandaşının gözaltına alınması da bir algı yönetim girişimi olarak görülebilir.

10. Nabil Fadlı adlı IŞİD'cinin sahte Suriye pasaportu verilmiş binlerce kişiden biri olması da güçlü ihtimaldir. Suriye'nin geleceğinde söz söylemek isteyen sürüyle Libyalı, Suudi Arabistanlı paralı askerden biridir Sultanahmet bombacısı.

11. Türkiye'de IŞİD'i meşru olarak gö-

ren küçümsenmeyecek bir kesim vardır. Ayrıca bu kesim, AKP tabanı tarafından kültürel ve siyasi açıdan korunmakta, beslenmektedir. Laiklik konusunda havlu atan bir Türkiye'nin cihatçı örgütlerle baş etmesi mümkün değildir.

12. IŞİD ya da siyasi iktidar eliyle Türkiye'de şiddet hızla temel siyaset aracına dönüştürülmektedir. Mafya eskisi Sedat Peker'in "kanlarınızla duş alacağız" lafı ve benzer tehditlerin de bu gidişata uygun olduğu söylenebilir. Bunun tek bir anlamı vardır: Siyasi iktidar, burjuva muhalefetinin anlamadığını, anlamak istemediğini çok iyi kavramış ve herhangi bir meşruiyeti olmadığını görmüştür. Çıkışı deliyi oynamakta görmektedir.

13. Ancak Erdoğan'ın milliyetçi ve gerici fanatizmi sokağa salarak koltuğunda oturma şansı düşüktür. Bu tehditlerin toplumun küçük kesiminde bile "hodri meydan" diye karşılık bulması, herkesi ezip geçme hayalleri kuran Erdoğan'ı bitirir. Bugün Erdoğan'ı ayakta tutan ulusal ve uluslararası koalisyon, çok barışçı ya da özgürlükçü olduğu için değil, bir yönetme krizine yuvarlanmamak için sadece "kan banyosu" ile yönetmek isteyenlerin arkasında duramaz.

14. Erdoğan bir kez daha köşeye sıkışmıştır. Geri çekilmesi kurduğu sistemle çelişmektedir, gaza basmasının da sınırları vardır. Tek çıkışı kapsamlı bir savaştır.

15. Ancak buradan savaşı engellemek için Erdoğan karşılığının yeteceği sananlar aldanmaktadır. Savaşın zemini emperyalist dünyadır. Erdoğan'ı koruyan da... Eğer Türkiye'de halk bir kez daha ayağa kalkıp bu kez zemini sorgulamazsa, büyük yıkıma karşı hiçbir güvence bulamayacaktır.

16. Haziran Direnişi'ni yaratan bir toplumun bugünkü karamsarlığının temel nedenlerinden biri, "dünya"nın Erdoğan karşısındaki kayıtsızlık ya da çaresizliğidir. Şu sıralar diktatörümüze sert yapan Putin'in yakın zamana kadar ona övgüler düzdüğü de hafızalardadır. Evet doğru, bugünkü dünya sistemi çaresizlik içindedir ve barbarlıktan başka bir şey üretememektedir. "Erdoğan'la baş edemedik, kurulu düzenle hiç baş edemedik" yanlış bir yaklaşımdır. Tersinden Erdoğan'a, Diyanet'e, Sedat Peker'e bakılmalı ve "bunları üreten bir sistem sanıldığı kadar dayanıklı olamaz" denmelidir.

'Asıl bizim onlara ihtiyacımız var'

NÂZİM HİKMET'İN YA DA AZİZ NESİN'İN BİZİM YAPACAĞIMIZ BİR ANMAYA, HATIRLATILMAYA İHTİYACI VAR MI? ONLARIN SAHİP ÇIKILMAYA İHTİYAÇLARI YOK, BİZİM ONLARIN KAVGASINA SAHİP ÇIKMAYA İHTİYACIMIZ VAR.

Nâzım Hikmet Kültür Merkezi, adını taşıdığı şairin 114'üncü doğum gününü, "Nâzım Hikmet Olunmalı!" başlığı altında, 14 Ocak'ta Ses Tiyatrosu'nda Nâzım Oyuncuları'nın "Memleketimden İnsan Manzaraları" okuma tiyatrosunu sahnelemesiyle başlayan ve değişik illerde Ocak ayına yayılan bir dizi etkinlik karşılıyor. Komünist Parti Kültür Sanat Bürosu üyeleriyle, "... olunmalı" vurgusuyla aydınları örgütlenmeye çağıran etkinliklerin kapsamı ve ülkemizin bugünkü görünümü üzerine görüştük.

Nâzım Hikmet Kültür Merkezi, yıllardır sürdürdüğü etkinliklerin bir parçası olarak, Türkiye'nin ilerici birikimini temsil eden aydınların, sanatçıların isimlerini, doğum ve ölüm yıldönümleri gibi vesilelerle gündeme getirdi, anma ve anımsama etkinlikleri düzenledi. Ancak, 20 Aralık'ta Aziz Nesin'in 100'üncü doğum günüyle başlayan, şimdi Nâzım Hikmet'in 114'üncü yaşı için planlanan bir "... olunmalı" kampanyası yürütüyorsunuz bu kez. Yani, alışıldık anmaların ötesinde bir çağrı yapıyorsunuz. Bunu biraz açar mısınız?

Tunç Tatoğlu: Bazen bir soruya yanıt vermek için, onu aşan bir soruya ihtiyacımız olur. O soruyu gereksizleştiren, başka bir düzeyde yeniden üreten bir soruya. Öyle yapayım ben de, Nâzım Hikmet'in ya da Aziz Nesin'in bizim yapacağımız bir anmaya, hatırlatılmaya ihtiyaçları var mı? Tabii ki hayır. Aksine bizim Nâzım Hikmet, Aziz Nesin, Ruhi Su, Sevgi Soysal, Sümeyra olacak sanatçılara, kültür insanlarına, yazarlara, müzisyenlere ihtiyacımız var.

Nâzım Hikmet'in, Aziz Nesin'in sahip çıkılmaya ihtiyaçları yok, bizim onların kavgasına sahip çıkmaya ihtiyacımız var. Kim olduğumuzu, nasıl yaşamayı seçtiğimizi hatırlamaya ihtiyacımız var. Umarım "... olunmalı" çağrımızın sıradan bir anmadan çok daha fazla anlam taşıyan bir vurgu olduğunu anlatabilmişimdir.

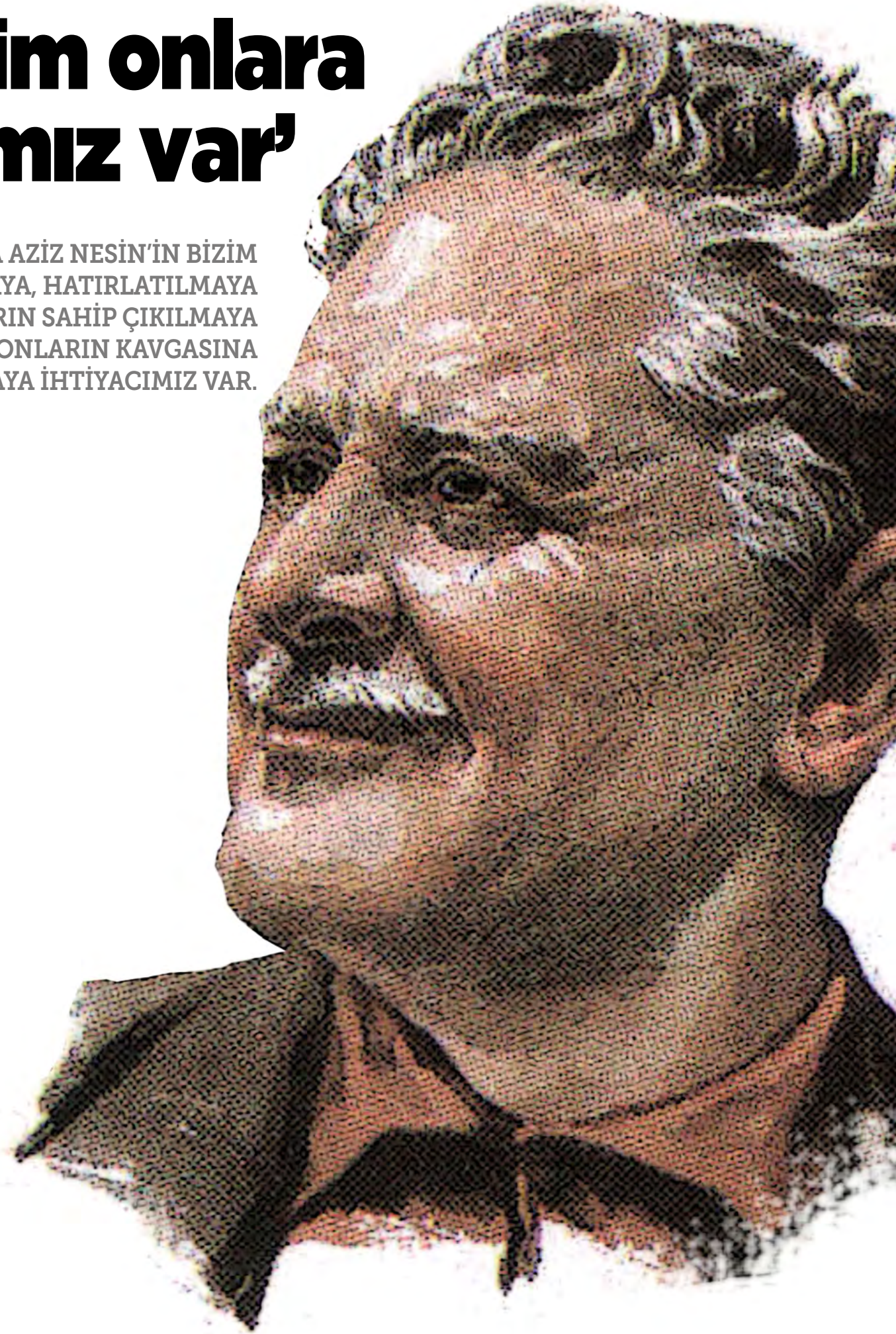
Sunay Gedik: Bizim bugün anlat-

maya çalıştığımız şey aslında çok sade. "Aydın kimdir" sorusunun yanıtı net, tartışılmaz.

Bu yıl 114'üncü yaşını kutladığımız Nâzım Hikmet'i önce yok etmeye, değersizleştirmeye, sonra da başkalaştırmaya çalıştılar. Nâzım'ın sanatçı kişiliğiyle siyasi kimliğini birbirinden ayırmak için birçok müdahale yapıldı. Başaramadılar.

Nâzım'ın dinamizmi, çalışkanlığı, şiirlerindeki coşkusu, geleceğe ve halkına olan inancını kaybetmemesi siyasi kimliğiyle ilgilidir. Nâzım, komünist bir şairdi. Kendini anlatması istenildiğinde, buna örgütlü kimliğinden başladı.

Asaf Güven Aksel: Aslında "anma" kavramında, "süreç"le ilgili bir yan da var. Anılacak nitelikte olan isim ve

olayların bugün de yaşatılıyor olması, miraslarının sahiplenildiğinin görülmesi gerekiyor. Eğer bu gerçekleşmemişse, "anma"lar bir tarihsel kökene saygı duruşu olmaktan çıkıyor, içeriksiz bir "hey gidi" ciliğe, bir avunmaya dönüşüyor ve günümüze müdahale niteliği taşıyor. Eğer gerçek anlamıyla bir "anma" olacaksa, bu örneklerin günümüz temsilcileriyle yaşatılıyor olması gerekiyor. İşte, bugün buna ihtiyacımız var.

Tunç Tatoğlu: Uzunca bir süredir doğum günlerinde hatırlıyoruz/hatırlatıyoruz, saflarında olmaktan gurur duyduğumuz sanatçılarımızı. İlk olarak 15 yıl önce Nâzım Hikmet'in oyunlarının okuma tiyatrosu formatında sergilenmesiyle başlatmıştı bu geleneği. Şimdilerde yaygınlaştığını görüyoruz, ne güzel. Ölümün güzellenmesine alıştırdığımız toplumuza, kaybettiklerine ağlamaktan çok, onlara yeni şeyler katmış, umudun sözü olmuş, onları değiştirmiş insanları tanıdıkları için başka bir hayatı kazandıklarını hatırlatmak istiyoruz.

Türkiye bugünkü dinci gerici saldırı karşısında, kültürel bir yıkıma da görülmemiş boyutlarda yaşıyor. Böyle bir ortamda, bunları göğüsleyecek ve yaşananların sistemle bağını kurarak bir başka alternatifin savunusunda başı çekecek Aziz Nesin, Nâzım Hikmet gibi "angaje aydın" eksikliği çekiliyor. Bu açık nasıl giderilecek?

Tunç Tatoğlu: Aslında "angaje aydın" var bolca. "Kendine angaje." Öyle ya, ne güzeldir, sırtında yumurta küfesi taşımadan denize taş atıp, dalgaları dinlemek... Ne kolaydır, hesapsızca yazıp çizip, içimden böyle geldi diyebilmek...

Şaka bir yana, artık kendi alanında klasikleşmeyi hak etmiş, ilk sözcükten itibaren gerisini tahmin edebileceğiniz bir "gereğcelendirme" paragrafına hazır olmalısınız, bu konu gündeme geldiğinde. Örgütlü olmanın eleştiri hakkını engellediğini, eğer konu partili olmaksızın, partinin politikalarına öncelik vermenin ilkelerine uymadığını, sanatsal üretimin kişisel bir eylem olduğunu, siparişle üretim yapılamayacağını filan dinleyebilirsiniz, hep olduğu gibi. Yalnızca sanatsal yaratım bağlamıyla sınırlı bir çerçevede baktığınızda kimi zaman haklı da görünebilen bu tanımlamaların sınırı, "peki dünyayı nasıl değiştireceğiz" sorusuna gelip dayanana kadardır. Değiştirmek derdiniz yoksa zaten o zaman Aziz Nesin, Nâzım Hikmet olmaya da ihtiyacınız yoktur.

Bizden söylemesi, hayata böyle bakanlar, Nâzım Hikmet'in örgütlü olmanın bedelini özgürlüğüyle öderken ne düşündüğünü, kendini çocuklara, bu

topraklara borçlu hissetmeden bir gün geçirmeyen Aziz Nesin'in çalışkanlığını anlamaya da çalışmasınlar.

Sunay Gedik: Gittikçe popülerleşen, zaman zaman kendisine aydın yakıştırması da yapılabilen bir tipoloji var solda: vicdanlı olmayı arabesk bir şekilde ifade eden, küfür etmeyi marifet sayan, ara sıra ben oynamıyorum mızımlığı yapabilen, 140 karaktere sığabilen -kamyon arkası yazısından hallice- analizler yapan bir tipoloji bu. Böyle aydın falan olunmaz.

Çürümeye başlayan bir ülkede insanlar derinliğin değil sloganımsı cümlelerin peşinde koşmaya mahkûm edilir. Buna tabii ki teslim olmayacağız. Okuyan, yazan insanlar sorumluluk taşır, üstelik bu sorumluluklar onlara bir yerlerden tebliğ edilmez. Bu, iyi insan olmanın doğal gerekliliğidir. Giderek gericileşen, piyasacı bir ülkede yeni kuşak aydınların yetişmesinin zorlukları var. Fakat aynı nedenlerle bu bir zorunluluk. Ve önemli bir sorumluluk, çürüyüp giden bir ülkenin parçası olmak istemiyorsak.

Ülkesine, halkına karşı sorumluluk duyan iyi insanların örgütlenmekten uzak durmaması lazım. "Aydın olma"yı kariyer planları içine sıkıştıranlar, bütün bir ömrünü böyle planlamaya çalışanlar, elbette hayatta, sanatta, akademiye belli roller üstlendikleri konumlara gelebilirler. Ama bu roller, niyetlerden bağımsız olarak sistem adına oynanır bu düzende, işçi sınıfının, emekçi halkın faydasına değil. Bugünün en önemli görevi aydın adaylarının örgütlenmesi, partisiyle buluşturulmasıdır.

Yaralanmış halkını iyileştirebilen, onun yaralarına dokunabilen, başka bir dünyanın mümkün olduğunu gösterebilen, o başka dünyanın sosyalizm olduğunu dillendirebilen kişidir bizce aydın. Aziz Nesin ve Nâzım Hikmet tam da bu gerçeği temsil ettikleri için bize yol göstermeye devam ediyor.

AKP'nin ilk "yeni anayasa" gündemini açtığı sırada Türkiye'nin TKP'si

GİDEREK GERİCİLEŞEN, PİYASACI BİR ÜLKEDE YENİ KUŞAK AYDINLARIN YETİŞMESİNİN ZORLUKLARI VAR. FAKAT AYNI NEDENLERLE BU BİR ZORUNLULUK. VE ÖNEMLİ BİR SORUMLULUK, ÇÜRÜYÜP GİDEN BİR ÜLKENİN PARÇASI OLMAK İSTEMİYORSAK.

"Türkiye bu anayasaya sığmaz" sloganıyla çalışma yürütmüştü. O günden bu yana Türkiye'nin ilerici birikimi büyük bir aşınma yaşadı. Hâlâ Türkiye ilericiliği, aydın birikimi dinci bir rejime sığmaz diyebiliyor muyuz?

Asaf Güven Aksel: Bugün bunu çok daha güvenle söyleyebiliyoruz. Bugün ne kadar iğdiş edilmiş olursa olsun, biz bundan ne kadar yakınırsak yakınalım, madalyonun diğer yüzü, Türkiye'nin aydınlık, ilerici birikiminin sıfırlanmayacak kadar köklü olduğudur. "Bu terazi bu sıkleti çekmez" sözünü bir tekerleme olarak kullanmıyoruz. Bu yasadır. Piyasa ve dincileşme, sınırlarını genişlettikçe bugünün teslimiyet görüntüsünün sürgit devamı mümkün değildir. O birikim, direnecektir. Sınıf eksenli bir fay hattının kırılması, aydınlar, sanatçılar, hatta eğlence sektörünün figürleri açısından bile somut bir yaşam sorunu haline geliyor gittikçe.

Kuşkusuz, aydın sorumluluğuyla davranmak, kalıcı sanat üretmenin halkla bağ kurmadıkça mümkün olamayacağını kavramak, ilk bakışta bir etik, bir bilinç ve irade kullanma anlamı taşır. Biz buna uygun davranmaya çağrımızı aralıksız sürdüreceğiz, örgütlenmeye, sınıf partisine vurgu yapacağız. Ama bunun da ötesinde bir nesnellğe dikkat çekiyoruz aynı zamanda.

Taze bir örnek olsun, Beyazıt Öztürk'ün, televizyon ekranlarında özür dilerken yüzüne baktınız mı? O korkuyu, paniği, şaşkınlığı, ne yapacağını bilemezliği gördünüz mü? Eğlence sektörünün yıllardır en popüler yüzü olarak kalmış, etliye sütlüye bulaşmadan mesleğini icra etmiş, en küçük bir misyona meyiletmiş bu "polis çocuğu", bir dakikalık bir telefon bağlantısıyla darmadağın oldu değil mi? Sebep? Çocukların öldüğü söylendi telefonda. Hepsi bu.

Sistem, "uzak durma"yı bile yetersiz kılan bir kuşatma altında boğuyor artık. Bu en pespaye örneği alın ve nitelik artırımıyla bütün bir kültür sanat üretimi alanına yayın. Bugün bu cendereden çıkış, soluk alabilmek için, sanatını ya da çalışmalarını "icra edebilmek" gibi en temel noktada bile dursalar, bir sistemin çarkını kırmakla mümkün. Bu çarkı, ancak bir sınıf hareketi kırabilir. Ancak sermaye ve gerici sistemimizin kökten reddi kırabilir. Bu anlamda, aydın ve sanatçı kesimin yaşamsal çıkarlarıyla emekçi sınıfın iktidar mücadelesinin yolu kesişmiştir ve kaderleri buluşmuştur. Bunun bilince çıkması, apaçık görülür olması, "idare edilir" günlerden çok daha mümkün ve kaçınılmazdır bugün.

O yüzden iyimseriz. AKP anayasasını da, bu kültürel yıkımı da sineye çekemez Türkiye. Ayağa kalkacak ve değiştirecektir.

> NÂZİM HİKMET 114 YAŞINDA

Nâzım
Hikmet Kültür
Merkezi

Nâzım Hikmet ile aynı safta olmak

KADIKÖY NHKM

14 OCAK PERŞEMBE 20.00

SES TİYATROSU

OKUMA TİYATROSU 15. YIL

MEMLEKETİMDEN İNSAN

MANZARALARI

YAZAN: NÂZİM HİKMET

OYUNLAŞTIRAN: TUNCER NECMİOĞLU

YÖNETMENLER: METİN COŞKUN, ORHAN AYDIN

YÖNETMEN YARDIMCISI: EYLEM AYDIN

IŞIK TASARIMI: YÜKSEL AYMAZ

OYUNCULAR: CEZMİ BASKIN, METİN

COŞKUN, LEVENT ÖZDİLEK, ORHAN GÜNER,

LEVENT ÜLGEN, CANSU FIRINCI, ENDER

YİĞİT, AYŞEGÜL ALPAK, ALİ GÜL, ORHAN

AYDIN

15 OCAK CUMA 20.30

RUHİ SU SALONU

FİLM GÖSTERİMİ:

AYNI MAHALLEDEN İKİ

DELİKANLI

SENARYO: NÂZİM HİKMET

YÖNETMEN: İLYA GURİN, AJDAR İBRAHİMOV

16 OCAK CUMARTESİ 15.00

RUHİ SU SALONU

NÂZİM HİKMET İLE AYNİ

SAFTA OLMAK

KONUŞMACILAR: ASAĞ GÜVEN AKSEL,

MEHMET KUZULUGİL

MALTEPE NHKM

21 OCAK PERŞEMBE 20.00

#NâzımHikmetOlunmalı

SEVDALINIZ KOMÜNİSTTİR

AÇILIŞ SUNUMU: HİKMET YAMAN

NÂZİM BELGESELİ

MALTEPE NHKM ODA KOROSU

(EMİNE KOÇAK YÖNETİMİNDE)

NÂZİM HİKMET ŞİİRLERİ, NÂZİM

HİKMET ŞARKILARI (MALTEPE

NHKM MÜZİK ATÖLYE EĞİTMENLERİ

EŞLİĞİNDE)

ANKARA NHKM

11 OCAK PAZARTESİ 20:00

SÖYLEŞİ:

NÂZİM'İN SİYASAL EVRENİ

12 OCAK SALI 19:00

FİLM GÖSTERİMİ:

AYNI MAHALLEDEN İKİ

DELİKANLI

14 OCAK PERŞEMBE 19:00

BELGESEL GÖSTERİMİ:

NÂZİM'İN KÜBA SEYAHATI

15 OCAK CUMA 19:00

KUTLAMA:

NÂZİM 114 YAŞINDA

DİNLETİ: KUVAY-I MİLLİYE

DESTANI'NDAN BÖLÜMLER VE

SEFERBERLİK TÜRKÜLERİ

BAĞLAMA/VOKAL: TUNCER TERCAN,

KLARİNET/VOKAL: EMİR ALİ TERCAN

OKUMA TİYATROSU:

ÖZGÜR SAHNE

NHKM ODA KOROSU: NÂZİM

ŞARKILARI

NHKM EDEBİYAT TOPLULUĞU:

NÂZİM'İN ŞİİRSSEL DEVRİMCİLİĞİ VE

NÂZİM ŞİİRLERİ

16 OCAK CUMARTESİ 20.00

MÜZİKLİ ŞİİR DİNLETİSİ:

GRUP MAYA - NİKBİNLİK DERGİSİ

ŞİİR DİNLETİ GRUBU, "FEVKALEDE

MEMNUNUM DÜNYAYA GELDİĞİME"

DİYARBAKIR

17 OCAK PAZAR 14:00

DİYARBAKIR KP İL ÖRGÜTÜ

YURTSEVERLİK VE ŞİİR

İKİ KOMÜNİST İKİ ŞAİR

NÂZİM HİKMET VE CEGERXWÎN

ADANA NHKM

16 OCAK CUMARTESİ 18.00

AÇILIŞ KONUŞMASI

NÂZİM ŞİİRLERİ (NHKM ŞİİR

GRUBU)

PRAKSİST MÜZİK

KOLLEKTİFİ

USTAYA MEKTUPLAR

17 OCAK PAZAR 14.00

FİLM GÖSTERİMİ:

AYNI MAHALLEDEN İKİ

DELİKANLI

17 OCAK PAZAR 16.00

OKUMA TİYATROSU:

MEMLEKETİMDEN İNSAN

MANZARALARI

(VIDEO GÖSTERİMİ)

İZMİR NHKM

22 OCAK CUMA 19.30

İZMİR MİMARLAR ODASI

#NâzımHikmetOlunmalı

NÂZİM HİKMET 114 YAŞINDA

KONUŞMACILAR: NİHAT BEHRAM,

ASAĞ GÜVEN AKSEL, AHMET ÇINAR

KARANLIĞA KARŞI DANS

EDİYORUZ

NHKM İZMİR TANGO ATÖLYESİ

NÂZİM ŞİİRLERİ DİNLETİSİ

NHKM İZMİR ŞİİR OKULU-CEVDET YÜCEER,

NİLGÜN YENER, YALÇIN KUTLUYURT,

HALİM YAZICI

OKUMA TİYATROSU:

MEMLEKETİMDEN İNSAN

MANZARALARI

(VIDEO GÖSTERİMİ)

Tuhaf bir yılbaşı gecesi

AB KRİZİNDEN TEK KÂRLI ÇIKAN ÜLKE ALMANYA'NIN SİYASET SINIFI, KORKUNÇ SERMAYE BİRİKİMİNE RAĞMEN İÇ SİYASETTE YAŞANAN TIKANMALARA BİLDİK YÖNTEMLERLE ÇARE ARARKEN, ASLINDA OLMAYACAK DUAYA AMİN DİYOR.

İhracat rakamlarında yeni bir rekoru hedefleyen Federal Almanya, sermaye birikimindeki korkunç artışın tam tersi bir iç siyaset sıkışmasına doğru yürüyor. Geçen yıl ülkelerindeki iç savaş ve toplumsal çöküşten kaçan 1,1 milyondan fazla, çoğu Müslüman sığınmacıya kapıların açılması, Alman yerli yoksullarının tepkisini sertleştiriyor. Berlin, her olanağı kullanarak, halkın dikkatini başka yönlere çekmeye ve yeni koşullarda devletin kutsallığını halkın gözünde cilalamaya çalışıyor. Bu olanaklardan biri geçen hafta Alman kamuoyunun gündemine adeta zorla sokuldu ve 12 Ocak'ta İstanbul Sultanahmet'te özellikle Alman turistlere yönelik planlanmış görünen kanlı saldırıya kadar, Almanya'nın siyasal gündemini Köln'deki "yılbaşı olayı" oluşturdu.

Olay şuydu: İddialara göre, yılbaşı gecesi Köln'de ana tren garı ile ünlü Köln Katedrali arasındaki meydanda, çoğunluğunu Kuzey Afrikalı Arap sığınmacı gençlerin oluşturduğu bin civarında "göçmen" meydandaki Alman kadınlarına yoğun cinsel tacizde bulunmuş, tecavüz, hırsızlık ve gasplar yaşanmıştı. Gerek Köln polisi gerek siyasiler, gece boyunca engellenemeyen olayları ve o gergin ortamda polisin çaresizliğini önce halktan gizlemeyi başarmıştı. Ama art arda suç duyuruları gelip bunlar medyaya da yansınca, Berlin duruma el koymak zorunda kaldı. Federal Alman hükümeti, polisin aciz kaldığı ve bir tesadüf sonucu ölümlerin yaşanmadığı, merkezinde ise Müslüman gençlerin bulunduğu cinsel kuşatma, alkol ve taciz olayını sığınmacılar sorunuyla birleştirme kurnazlığını gösterdi. Köln Emniyet Müdürü görevden alınarak gerginlik önlenmeye çalışıldı.

DİZGİNLER ELDEN KAÇARSA...

Halktaki refah şovenizminin ihracat ülkesi Almanya'nın ayaklarının altındaki toprağı çekip alacak kadar hızlı bir biçimde açık yabancı düşmanlığa dönüşmesinden çekinen Başbakan Angela Merkel ve onun sosyal demokrat koalisyona ortağı Başbakan Yardımcısı Sigmar Gabriel, dizginlerin elden kaçtığı sığınmacılar sorununu ne olursa olsun denetim altına almaya çalışıyor. Ancak zenginlerdeki birikimin kendi bütçesine hiç yansımadağı her geçen gün daha net bir biçimde gören emekçi halktaki öfkenin, hükümetten art arda gelen

"yasal düzenlemelerin derhal yapılacağı" vaatlerine rağmen dizginlenemediği de dikkatlerden kaçmıyor.

Halk yer yer, medyanın da kışkırtmasıyla, özellikle de sığınmacılar karşıtı bir çizgiye eğilim gösteriyor. Örneğin Köln'de Alman kadınlara yönelik saldırıların saptanması ve cezalandırılması için sesini yükseltmeye hazır olduğu yolunda sinyaller veriyor. Nitekim kadın düşmanını maço kültürünün İslam'ın bir parçası ve teşviki olduğunu, bunun Almanya'da hoşgörüyü karşılanamayacağını ileri süren yabancı düşmanlarının, yoksul halk katmanlarındaki bu telaşı kullanmakta kararlı olduğu medyada da tartışmaya açılıyor. Yükselen tansiyon siyaset sınıfını baskı altında bırakıyor. Özellikle "Almanya Almanlarıdır" sloganıyla doğudaki Dresden ve Leipzig'den batı eyaletlerine doğru yayılan eğilimin kanatlandırdığı "nevzuhur" bir partinin, AfD, kamuoyu anketlerinde yer yer yüzde 10 sınırlarını zorlamaya başlaması, klasik Alman sağını çok telaşlandırıyor. Neofaşist eğilimlerin daha önce bilinmeyen yepyeni siyasi yuvalar bulmasından korkuluyor.

Böyle bir iklimde, sığınmacılar ve yabancıların suç işlemeleri halinde alacakları cezalar konusunda tam bir açık artırma yaşanıyor. Hıristiyan demokrat partiler, CDU ile onun Baviera'daki kardeş partisi CSU, suça bulaşan yabancıların ve sığınmacıların oturma izninin zorlaştırılmasını isterken, hükümet ortağı SPD'nin bu taleplere pek karşı çıkmadığı gözleniyor. Ayrıca Köln olayları-

nın yeni bir durum yarattığını kabullenmiş görünen Hıristiyan demokratlarla (CDU ve CSU) sosyal demokratlar (SPD) arasındaki Büyük Koalisyon'un, kavimler göçüne benzemeye başlayan sığınmacılar yığılmasını denetim altına alabilmek için abartıdan çekinmediği de gözleniyor. Merkel hükümetinin Bavyeralı Hıristiyan demokrat ortağı CSU'dan yapılan bir açıklamada, saldırganların geldiği Fas ve Cezayir'in güvenli ülke statüsüne alınması, buradan gelen göçmenlerin siyasi sığınmacı olarak kabul edilmemesi yolundaki görüş dikkat çekiyor.

Giderek gerginleşen ortamda, çeşitli antifaşist gruplar ve DKP'nin yanı sıra Sol Parti'nin Kuzey Ren Vestfalya eyaleti örgütü de, yaptıkları açıklamalarla, halkı "fareli köyün kavalcılarına" karşı uyarıyorlar. Gerginliklerin sermayenin çıkarları doğrultusunda emekçileri bölmek için kullanılmasından çekinilmeden, kolayca genel-melerden kaçınılması isteniyor. Köln'de de gözlenen bazı Kuzey Afrikalı yankesicilerle tacizcilerin geldikleri ülkeyi temsil ettiklerinin söylenemeyeceği gibi, Pegida, Pro Köln, AfD gibi sağ popülist ve neofaşist grupların da Almanya'yı temsil etmediklerinin kabul edilmesi gerektiği belirtiliyor. AB krizinden tek kârlı çıkan ülke Almanya'nın siyaset sınıfı, korkunç sermaye birikimine rağmen iç siyasette yaşanan tikanmalara bildik yöntemlerle çare arıyor ve Fransa'daki sağ yükselişin bir benzerine karşı şimdiden kendince önlemler alıyor. Demek ki, olmayacak duaya Almanya'da da amin deniyor.

■ Osman Çutsay

BAŞBAKAN ANGELA MERKEL HALKTAKİ REFAH ŞOVENİZMİNİN İHRACAT ÜLKESİ ALMANYA'NIN AYAKLARININ ALTINDAKİ TOPRAĞI ÇEKİP ALACAK KADAR HIZLI BİR BİÇİMDE AÇIK YABANCI DÜŞMANLIĞINA DÖNÜŞMESİNDEN ÇEKİNİYOR.

Kürt sorununda ne okumalı?

ANCAK "KÜRT SORUNU"
DEYİNCE PEK ÇOK
KİŞİNİN AKLINA
YAŞANAN SON 30 YILLIK
DÖNEM GELMEKTEDİR.
BUNUNLA BİRLİKTE
KÜRTLERİN HAK ARAMA
MÜCADELESİNİN
TARİHİ VE SORUNUN
YOĞUN OLARAK
HİSSEDİLDİĞİ YILLAR
İÇİN ESASEN 1920'Lİ
YILLARA DÖNMEK
GEREKECEKTİR.

"Kürt sorunu" ya da bu tarihin farklı bir yorumuyla Kürt Hareketine dair okumanın kapsamını 19. yüzyılın ortalarına kadar götürebiliriz. Özellikle Osmanlı'nın son dönemlerindeki ulus hareketleri ve Kürtlerin bu süreçteki politik faaliyetleri, Kürt Mirlerinin padişah yönetimine karşı başlattıkları ayaklanmalar, İttihat Terakki içindeki ve dönemindeki Kürt aydınlarının mücadelesi, Kürt dernekleri, cemiyetleri ve örgütlenmeleriyle kurulan ilk temaslar okumaların çerçevesini oluşturabilir.

Ancak "Kürt Sorunu" deyince pek çok kişinin aklına yaşanan son 30 yıllık dönem gelmektedir. Bununla birlikte Kürtlerin hak arama mücadelesinin tarihi ve sorunun yoğun olarak hissedildiği yıllar için esasen 1920'li yıllara dönmek gerekecektir.

Burada karşımıza çıkan metinlerden biri *Şark Islahat Planı*. Bu metin sorunun tanımı ve çözümü açısından, devletin tarihteki ilksel yaklaşım biçimlerine dair veri sunduğu gibi, sürekli karşımıza çıkan "90'lara mı dönüyoruz" sorusuna ilişkin olarak da "öncesini" anlama çabalarını destekleyecektir. Bugün yaşanan sorunların temelini nasıl atıldığını, 1925 yılında öne sürülen baskı yöntemlerinin neler olduğunu, dünden bugüne sermaye iktidarının -aktörleri kim olursa olsun- Kürt halkına karşı mücadeleyi nasıl hayata geçirdiklerini görmemize olanak sağlayacaktır *Plan*.

Komünistler için ulus sorunu, sınıf sorununun bir uzantısı ve çıktısıdır. Toplumsal alanda yaşanan hiçbir sorun sınıfsal denklemden ayrı tutulamayacak kadar emek-sermaye çelişmesine ve emeğin sömürüne içkindir. Türkiye burjuvazisini yaratma çabası, berabe-

rinde burjuva sınıfının ulus temsilini de getirir. Türk burjuvazisinin gelişim süreciyle birlikte geriye itilen Kürt kimliği, kültürü ve halkı buna karşı tepki biriktirmiş ve direnç noktaları örmüştür.

Bu sürece farklı bir okuma ile Türk kimliğinin ve burjuvazisinin oluşum süreci ve bu sürecin Kürtler açısından yaşanan sıkıntılar penceresinden bakmak isteyen okuyucular Ahmet Yıldız'ın *Ne Mutlu Türküm Diyebilene* veya Suavi Aydın'ın *Kimlik Sorunu Ulusallık ve Türk Kimliği* kitaplarına göz atabilirler. Ve yine bu süreci tersinden okumak için Naci Kutlay'ın *Kürt Kimliğinin Oluşum Süreci* de listeye katılmalıdır.

Sorunun ekonomik boyutu ve

bunun siyasal açıdan değerlendirilmesi kapsamında yapılan çalışmalar kimi açılardan bugün güncelliğini kaybeden tezler sunsa da önemini korumakta.

En başa Hikmet Kıvılcımlı'nın *İhtiyat Kuvvet: Milliyet (Şark)* kitabı ile İsmail Beşikçi'nin *Doğu Anadolu'nun Düzeni* kitabı konulabilir. Böylesi süreçler bir yanıyla da otobiyografik metinlerle desteklendiği zaman sürecin kimi ayrıntılarını kavramaya yardımcı olacaktır. Musa Anter'in *Hatıralarım* kitabı bu açıdan önemlidir.

EDEBİYATTA KÜRT SORUNU

Konunun bir kısmına edebiyattan, şiirlerden bakmak da mümkün. Örnek olsun; bir ara dönemin sağlık bakanının halka dağıttığı zehirli ve

Kurdewari: soL Haber Portalı'nın Kurdewari blogu, bir yılı aşkın süredir Kürt kültürü ve tarihini Marksist açıdan ele almaya çalışan bir yayıncılık faaliyeti gösteriyor. Sinemadan edebiyata, müzikten tiyatroya Kürt kültürünün liberaller tarafından hasıraltı edilen ya da "değer" biçilmeyen öğeleriyle burada tanışılabilir. Aynı zamanda Kürt kültürü dışında *Mezopotamya'nın Tüm Renkleri*'ne temas etmeye çalışan blogda Kürt kültürü ana gövdeyi oluşturmaktadır.

çürük buğdayların, özellikle küçük yaştaki çocuklarda yaralara ve lekelere neden olması tepkilere neden olur. Musa Anter'in üzerine bir de piyes yazdığı ve bölge halkının *Brîne Reş* yani *Kara Yara* dediği meseleye dair yazılan şiir Nâzım Hikmet'e aittir. Komünist şairin Moskova'da yazdığı şiiri bir üçlemeye çıkarır. *Gazete Fotoğrafları Üstüne* başlığı taşıyan üçlemenin ilkinde "kara yaraya tutulması müsteşar bey" diyerek bakını hedefine alır.

Şiir demişken Ahmed Arif'in 33 *Kurşun*'unu da es geçmemek gerekir. 1940'lı yıllarda İran-Türkiye sınırında keyfi olarak kurşuna dizilen Kürtlere atfen yazılan bu şiirde Roboski'den Reyhanlı'ya memleketimizde insanların payına düşen ölümün fotoğrafının çok

önceden çekilmiş bir karesine bakmak mümkün olacaktır.

BUGÜNLERE DOĞRU

Dört farklı parçada farklı şekillerde tezahür eden ancak benzer ekonomik nedenlerden kaynaklanan Kürt Sorununun en yoğun yaşandığı, çelişkilerin en belirgin olduğu ve Marksist hareketlerle en fazla temasının olduğu parça Kuzey yani Türkiye Kürdistanı'dır. Burada Kürtler özellikle 1960'lardan itibaren Türkiye'de sınıf mücadeleleri geliştikçe Kürt yurtseverliği özellikle birinci Türkiye İşçi Partisi çatısı altında sosyalizm mücadelesi ile buluşmuş, büyük kentlere gelen Kürt gençleri Marksist ideoloji ile tanışmışlardır.

PKK hareketi bu Marksist gençlik hareketleri içinden filizlenir. Silahlı mücadele 1970'li yıllarda hazırlıkları yürütülmekle birlikte esas olarak 1984'te başlar. Bu sürecin bir dizi ara aşamadan geçerek 2013 Newroz'undaki "İslam Kardeşliği" ilanı ile artık farklı bir rotaya oturduğunu ve 1984 ile arada geçen sürecin 2013 Newroz'u ile farklı bir boyut kazandığını görebiliriz.

Aydemir Güler'in *Yolları Birleştirmek* kitabı bu süreçte Türk ve Kürt emekçilerinin birlikte mücadele zeminini ve sosyalist iktidar mücadelesindeki tarihsel çıkarlarını aktarma çabasıdır. Bu kitap ile Kürt sorununun sınıfsal karakteri üzerine bir yoğunlaşmayı, tarihsel olarak nereye oturduğunu ve çözümüne dair sınıfsal bir yaklaşımı okumak mümkündür. Yine Aydemir Güler'in *Bir Türkiyelileşememe Öyküsü* kitabıyla Kürt Siyasi Hareketinin bugün aldığı konumlanışı anlamak mümkün olacaktır.

Gelenek dergisinin Kürt Sorununa yoğunlaşan 98. Sayısı, hem *Yolları Birleştirmek* kitabının yazıldığı Türkiye konjonktürü ile kısa dönemde değişen süreci anlamak hem de bunun sonuçlarını görmek açısından faydalıdır. Bu sayede değişen aktörleri ve rolleri, değişen "yeni dünya" düzeyindeki dizilimleri görmek mümkün

olacaktır.

Önceleri Bağımsız Sosyalist Kürdistan fikri ile ilerleyen bir siyasal sürecin zamanla demokratik cumhuriyet tezine dönüşmesi ve sonrasında demokratik-ekolojik modernite teziyle farklı bir zemine oturması bu okumalar sırasında daha net anlaşılacaktır.

Bunlara ek olarak *PKK Üzerine Yazılar* biraz da dönüşümün içerden tarihini anlamak açısından kıymetli bir okuma olacaktır. Yine Kürt Siyasi Hareketinin durduğu yer ve aldığı konumlanışı "içerden" bir bakış açısıyla okumak için Öcalan'ın *Sümer Rahip Devletlerinden Demokratik Ulusa* kitabına bakılabilir.

Ayrıca çerçeveyi tamamlamak için Türkiye Komünist Partisi'nin *Barış, Kardeşlik ve Birlik Bildirgesi*'ni okumak gerekir.

Öte yandan okunacak kimi romanlar da bu tarihin anlaşılmasına katkı sunacaktır.

Bir yandan Kürt aydınlanma tarihinin önemli isimlerinden biri olan Celadet Ali Bedirxan'ın yaşam öyküsünün anlatıldığı *Kader Kuyusu* romanı ve 90'lı yıllardaki savaşı anlatmak için farklı bir biçim sunan Kemal Varol'un *Haw* romanı birer örnek olabilir.

Tüm bunları birkaç sinema ürünü ile destekleyelim. Zorlu bir dönemi basın emekçileri açısından konu edinen *Press* filmi (Sedat Yılmaz) savaşın uluslararası boyutu ve emperyalizmin bölgeye müdahalesi açısından *Sarhoş Atlar Zamanı* (Hinaar Salem) ile SSCB'nin dağılmasının ardından Kürt halkının SSCB sonrası yaşadıkları sıkıntıları ve değişimi görmek açısından *Vodka Lemon* (Hinaar Salem) filmleri önerilebilir.

Tüm bunları okurken bir köşede Süleymaniye Senfoni orkestrasının Kürt tarihindeki mücadelelerden ilham alarak bestelediği *Kürt Senfonisi*'nin okumalarınıza eşlik etmesini öneririz.

■ **Özkan Öztaş**

Okuma listesi

- Mehmet Bayrak, **Kürtlere Vurulan Kelepçe: Şark Islahat Planı**, Öz-Ge Yayınları 1. Baskı Ankara 2009
- İsmail Beşikçi, **Doğu Anadolu'nun Düzeni I-II**, Yurt Yayınları, Şubat 1992 Ankara
- **Barış, Kardeşlik ve Birlik Bildirgesi**, <http://goo.gl/8jTjdo>
- Nâzım Hikmet, **Son Şiirler**, Yapı Kredi Yayınları, 2004 İstanbul
- Ahmed Arif, **Hasretinden Prangalar Eskittim**, Metis yayınları, İstanbul 2008
- Musa Anter, **Hatıralarım**, Aram Yayınları, 3. Baskı Mart 2013 İstanbul
- Hikmet Kıvılcımlı, **İhtiyat Kuvveti: Milliyet (Şark)**, Derleniş Yayınları, 2010
- Joost Jongerden- Ahmet Hamdi Akkaya, **PKK Üzerine Yazılar**, Vate yayınları, 1. Baskı İstanbul 2015
- Aydemir Güler, **Bir Türkiyelileşememe Öyküsü, Kürt açılımı hakkında tartışmalar**, Yazılama Yayınları 1. Baskı İstanbul 2013
- Özkan Öztaş, **3. yılında Rojava Devrimi: Var mıydı yok muydu neydi ne oldu?**, soL Haber Portalı, <http://goo.gl/hgZyJb>
- Özkan Öztaş, **HADEP'ten HDP'ye Türkiye'de kimlik siyaseti**, soL Haber Portalı, <http://goo.gl/WjnHbo>
- Özkan Öztaş, **Kürdistan'da çok partili hayata geçiş**, soL Haber Portalı, <http://goo.gl/xEqBsl>

Dekomünizasyon ve yasakla

UKP'NİN YASAKLANMASI, UKRAYNA'NIN ABD'NİN BAŞINI ÇEKTIĞİ EMPERYALİST BLOK İLE RUSYA FEDERASYONU ARASINDAKİ SİYASİ ÇELİŞKİNİN YOĞUNLAŞTIĞI ÜLKELERDEN BİRİ OLMASI NEDENİYLE DE HAYLİ ÖNEMLİ.

Maidan darbesiyle ivme kazanan Ukrayna'daki "dekomünizasyon" sürecinin bir parçası olarak, Ukrayna Komünist Partisi'nin faaliyetlerinin yasaklanmasıyla ilgili hukuki süreç komünistlerin aleyhine sonuçlandı. Böylece eski sosyalist blok ülkeleri arasında komünist partinin en güçlü olduğu ülkelerden biri olan Ukrayna'da işçi sınıfı siyaseti yasaklanmış oldu.

Açtığı karşı davalardan sonuç alınmayacağı kesinleşmesiyle birlikte komünist parti Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurmaya hazırlandığını bildirdi.

UKP'nin yasaklanması dünya komünist hareketi açısından birkaç nedenle önemli. Ukrayna, ABD'nin başını çektiği emperyalist blok ile Rusya Federasyonu arasındaki siyasi çelişkinin yoğunlaştığı ülkelerden bir tanesi. Ülkedeki mevcut siyasi iktidarın darbeciliği, ırkçı paramiliter grupları devlet kurumsallığı zırhı ile meşrulaştırarak isyancılara karşı askeri araç olarak kullanması sırasında işlenen savaş/insanlık suçları ve emperyalizmin olan biteni büyük ölçüde görmezden gelmesi... Tüm bunlar ciddi bir çaresizliğe ve Kiev açısından her an hissedilecek bir meşruiyet sorununa işaret ediyor.

DEKOMÜNİZASYON YASASI

Ukraynalı komünistlerin karşı karşıya kaldıkları saldırı ideolojik eksenli bir "deko-

münizasyon" yasası ile yürütülüyor. Yasaya adını veren kavram, sosyalist blok ülkelerinde karşı devrimlerin zaferiyle birlikte kullanıma sokulmuştu. Kabaca, iktidardan düşürülmelerinin bir sonraki aşaması olarak komünistlerin ideolojik, hukuki ve kültürel açıdan toplumsal alandan tasfiyesi ve eski rejimin toplum ve devlet üzerinde bıraktığı akla gelebilecek her türlü izin silinmesi sürecini ifade ediyor.

Hatırlanacağı üzere Maidan gösterileriyle Avrupa Birliği (AB) ile ortaklık anlaşmasını imzalamaktan son anda vazgeçen Devlet Başkanı Yanukoviç görevi bırakmaya zorlanmış, siyasi iktidarı ele geçiren AB'ci ve faşistlerden oluşan koalisyon ülkenin doğu ve güney bölgelerinde yoğunlaşan isyanla birlikte UKP'ye de fiziksel bir saldırı başlatmıştı. Çok sayıda üyesi darp edilen ve işkenceye uğrayan, büroları yağmalanan, vekilleri parlamentodan kovulan komünist parti yeni iktidarın güçlü olduğu bölgelerden fiziksel olarak tasfiye edildikten sonra partinin hukuki kazanımları ve komünizmin ülkedeki ideolojik birikimi, prestiji ve sembollerine dönük kapsamlı bir saldırı başlatıldı.

'İrkçılar kahraman, Kızıl Ordu işgalci'

Ukrayna parlamentosunda oylanan

ve Devlet Başkanı Poroşenko tarafından imzalanan "dekomünizasyon" yasası dört maddeden oluşuyor. Yasa kapsamında; komünist ve sosyalist "totaliter" rejimlerin propagandasının yapılması ve sembollerinin kullanımı yasaklanırken, Sovyet dönemi gizli polis arşivleri erişime açılıyor, Büyük Anayurt Savaşı "tarafsız" bir perspektifle yeniden anlatılıyor ve 20. yüzyılın ırkçı ve Nazi işbirlikçisi örgütleri "Ukrayna'nın bağımsızlığı için savaşımlar" olarak tarihe yeniden geçiriliyor.

Yasanın maddeleri üzerinde durulduğunda esas olarak ülkenin Sovyet geçmişiyle psikolojik, tarihsel ve kültürel bağını koparmayı amaçlayan kapsamlı bir ideolojik saldırının amaçlandığı anlaşılıyor.

Örneğin İkinci Dünya Savaşı tarihini Ukrayna açısından yeniden yazmayı amaçlayan madde, savaşın Büyük Anayurt Savunması olarak Sovyetler Birliği'nin Avrupa'yı Nazilerden temizlediği ve işgale uğrayan halkların özgürleştirildiği tarihselliğin aksine, Ukrayna'nın batısının Kızıl Ordu tarafından "işgale uğradığı" bir anlatıyı öne çıkarıyor.

Yasanın bir başka maddesi "20. yüzyılda Ukrayna'nın bağımsızlığı için savaşımlarına iade-i itibar" öngörmekte. Yasaya göre Ukrayna tarihine

nan komünistler

yaptığı etnik temizliklerle kazanan Ukrayna İsyen Ordusu (UPA) ve İkinci Dünya Savaşı sırasında Kızıl Ordu'ya karşı Nazilerle işbirliği yapan Ukrayna Milliyetçiler Ordusu (OUN), Ukrayna'nın "bağımsızlık savaşçıları" mertebesine ulaştırılıyor. Madde anti-komünist histerinin yol açtığı ideolojik açmazın nerelere varabileceğini göstermenin yanı sıra, bugün kendisini UPA'ya referansla tanımlayan çok sayıda Ukraynalı ırkçı örgütün meşruluğuna yapacağı katkı dolayısıyla da önemli.

"Ukrayna'da komünist ve nasyonal sosyalist totaliter rejimlerin propagandasının ve sembollerinin yasaklanması" ile ilgili madde Kiev'in otoritesi altında bulunan ülkenin orta ve batı bölgelerinde komünist örgütlerin faaliyet yürütmesini olanaksız kılıyor. Ülkenin sanayisinin yoğunlaştığı doğu ve güney bölgelerindeki Rusya destekli direnişin yarattığı dengeler komünistlerin bütünüyle tasfiyesini engellemiş durumda. Kiev'in dekomünizasyon hamlesiyle, 90'lı yıllardan bu yana güçlü bir şekilde parlamentoda temsil edilen UKP'nin merkezi siyasetteki ağırlığını tasfiye ederek direniş bölgelerinde yalıtımayı şimdilik başardığını söyleyebiliriz.

UKP'NİN TAVRI

Ukrayna Komünist Partisi'nin sürece ilişkin yayınlanan son bildirisi şaşırtıcı ölçüde düşük profil sergiliyor. Bildiride saldırının teknik/hukuki açıdan ve AB standartlarına referansla ele alınmış olması da dikkat çekici.

Dekomünizasyon yasaının "anti-demokratik ve anti-Avrupa" karakterine dikkat çekilen bildiride "AB'ye karşı bir dizi politik ve hukuki yükümlülük altına girmiş bulunan" Ukrayna hükümetine "AB'nin temel insan hakları ve özgürlükler standartlarına" uyma çağrısında bulunuluyor ve bu standartların "dekomünizasyon ideolojisine bütünüyle karşı olduğu" öne sürülüyor. UKP bu iddiasını

desteklemek için AB üyesi eski sosyalist blok ülkelerinde yaşanan benzer örneklerde birliğin tutumuna referansla bulunmuş.

AB'nin bu konudaki tavrının Komünist Parti ve sembollerin yasaklanması yönünde olmadığı doğru, ancak mesele AB'nin çok daha incelikli bir komünizm düşmanlığına sahip olması. Eski sosyalist ülkelerin dekomünizasyon sürecine ilişkin bazı örneklerde komünizme dönük ideolojik saldırının zayıflığı ve daha çok biçimsel/sembolik saldırının öne çıkarıldığı biliniyor. Buna karşın AB komünizmle hesaplaşmasını ideolojik eksende yürüte geldi. Soğuk Savaş yılları boyunca ve halen etkili bir biçimde kullanılmaya devam eden "totaliter rejimler" söylemi AB'nin anti-komünist repertuarının en etkili unsuru sıfatını hak ediyor. Hatırlanacağı üzere totaliter rejim kavramı devletin yasama ve yargı erkini yürütmenin mutlak kontrolüne sokan faşist devletle aslında bunun tam tersini yapan ve yasama erkine muazzam güç veren reel sosyalist rejimleri birbirine eşitlemek için kullanılıyordu.

Avrupa Parlamentosu'nun 2009'da aldığı 213 no'lu karar tüm "totaliter ve demokratik olmayan rejimleri" karşısına alır. AB standartlarına pozitif göndermede bulunan UKP'nin bu karardaki anti-komünizmi görememesinin nedeni kendi ifadesiyle "kararda komünist sembollerin kullanımından söz edilmiyor" olması.

Bildirisinde "gelişmiş AB ülkelerinin komünist ideoloji ve Sovyet dönemi sembollerinin kullanımıyla ilgili yasakları kaldırmış" olmalarına övgüyle değinen UKP, örneğin Fransız Komünist Partisi'nin ülkesinin Mali'ye dönük askeri müdahalesine onay vermesinin arkasında AB'nin komünist ideolojiye dönük incelikli saldırılarının bulunduğu farkında değilmiş gibi görünüyor.

■ Can Önen

Kapitalist restorasyon ve UKP

Ukrayna Komünist Partisi, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin Yeltsin tarafından yasaklanmasının ardından 1993'te ülkenin doğusunda bulunan sanayi kentlerinden Donetsk'te gerçekleştirilen kongreler ile kuruldu. Bilindiği üzere Donetsk şu an AB yanlısı faşist koalisyona karşı direnişin yoğunlaştığı kentlerin başında geliyor.

Diğer eski Sovyet ülkelerine kıyasla Ukrayna'nın kapitalist restorasyon yıllarını ilginç kılan en önemli özellik, tüm bu süreç boyunca UKP'nin parlamentodaki en güçlü parti olmasıydı. Partinin sosyalist düzenden yana bir programa sahip olması ve Sovyetler Birliği'nin yeniden kuruluşunu savunması, aslında parlamenter mücadelenin tek başına ne kadar anlamsız olduğunun en talihsiz kanıtlarından biri. Öte yandan başından beri homojen bir görüntü vermeyen UKP, bir yandan Kırım gibi bölgelerde NATO karşıtı güçlü eylemlere imza atarken, batı kısmındaki örgütler liberal bir görüntü veriyordu.

Erdoğan başkan olursa katliamlar duracaktı

Özgür Şen

Erdoğan'ın başkanlık düşlerini gerçekleştirmeye hazırlanan iki ayrı kesim var Türkiye'de. Birinci kesim hâlâ AKP ile pazarlık yaparak ilerlemeyi düşünenler. Siyaset onlara göre bir müzaker sanatı ve hepsi büyük birer taktisyen olduğu için Erdoğan'dan bu şekilde istediklerini alacaklarını düşünüyorlar. İkinci kesim ise yaşanan tüm bu olumsuz gelişmelerin arkasında Erdoğan'ın başkanlık emelinin olduğunu söyleyenlerden oluşuyor. Erdoğan'ın başkanlığa oturmak için ülkeyi kaosa sürüklediği söyleniyor ve çete başı bu makama oturursa ülkenin rahatlayacağı ima ediliyor.

Bu iki yaklaşımın bir ortak noktası var: Erdoğan'ın istediğini aldığında taviz vereceği ya da duracağı beklentisi...

Erdoğan'ın başkanlığı elde ettiğinde ülkenin rahatlayacağı ve kaosun biteceğini iddia edenler belli ki Erdoğan'ı ve partisini hiç tanımıyor. AKP ve bizzat Erdoğan'ın kendisi de zaten aynı tezi savunuyor. Ülkede yaşanan tüm olumsuzlukların sebebi olarak parlamenter sistem gösterilirken, tam yetkili ve iktidar sahibi bir başkanın ya da daha doğru bir ifadeyle ismi konulmuş bir diktatörlüğün memleketi düzlüğe çıkartacağı tezi sürekli işleniyor.

Türkiye'de yaşanan kaosun arkasında hiç şüphesiz Erdoğan ve onun partisi var. Patlayan bombalar, yaşanan katliamlar, işlenen kadın cinayetleri, işçilerin işyerlerinde durmaksızın öldürülmesi, dur durak bilmeyen dinselleşme ve buna eşlik eden toplumsal çürümenin açığa çıkardığı sapık zihniyet, bölgede işlenen savaş suçları... Kimse en ufak bir kuşku duymasın, bunların tamamının sorumlusu Erdoğan ve çetesi.

Başkanlığı verelim de şu adam dursun diyenler Erdoğan'ın başkanlığı da bir amaç değil araç olarak gördüğünü atlıyorlar.

Erdoğan başkanlığı şu ana kadar yaptığı ne varsa daha rahat yapmak için istiyor. İstiyor ki, IŞİD gibi örgütlerle ilişkiye girdiğinde, Suriye veya başka ülkelerde her türlü pisliğe bulaştığında kimsenin fikrini sormak zorunda kalmamasın. İstiyor ki, dinsel kuralları siyaset ve toplumsal yaşantıda hâkim hale getirirken kimse ona ayak bağı olmasın. İstiyor ki, memlekette ona karşı çıkan herkesi ezmeye çalışırken eli kolu bağlanmasın.

Erdoğan istiyor da istiyor. Başkanlığı Erdoğan'a verecek olanlar da, istediğini alan Erdoğan'ın istemekten vazgeçeceğini sanıyor.

Dahası, AKP'nin yaşananlardan sorumlu olması, AKP'nin süreci tamamen kontrol edebildiği anlamına gelmiyor.

Bu harami çetesinin Türkiye'de olan biten her şeyi kontrol edebildiğini ve bir düğmeye basıp hareketlendirdiklerini aynı düğmeye basarak durdurabileceklerini düşünenler AKP Türkiye'sinin dinamiklerini kavramaktan oldukça uzaklar. Mesele, bu sürece dışarıdan güçlerin de müdahale ettiği gerçeğinin unutulmasından ibaret değil. Asıl kavranamayan husus, AKP'nin Türkiye'de var olması için tüm bunların artık şart olması.

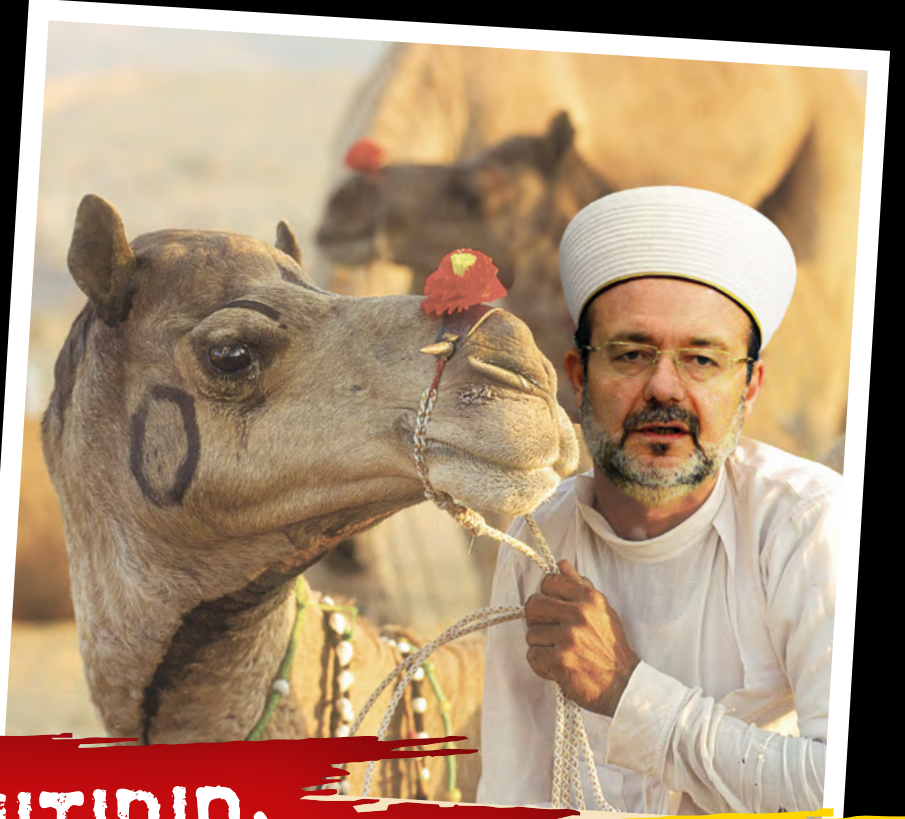
Türkiye'de Erdoğan'ın kontrol ettiği bir kaos durumu yok, Erdoğan'ın var olmak için ihtiyaç duyduğu bir kaos durumu var.

Başkanlık veya AKP'nin istediği başka bir gelişme, yaşanan kaostan bizi bu nedenle çıkaramaz.

Yaşadığımız cehennemden çıkışın, Erdoğan'ı durdurmanın tek bir yolu var: Ona istediği hiçbir şeyi vermemek. Ama gerçekten hiçbir şeyi...

“ Erdoğan'ın başkanlığı elde ettiğinde ülkenin rahatlayacağı ve kaosun biteceğini iddia edenler belli ki Erdoğan'ı ve partisini hiç tanımıyor. ”

“İslam annenin hayatını doğrudan etkileyecek bir zaruret bulunmadıkça anne kanındaki çocuğun düşürülmesini ve aldırılmasını kabul etmemektedir. Cenine karşı bir cinayet işlenmesi halinde gurre denilen bir ceza tazminat ödenir. Gurre miktarının sünnetteki tatbikat örneğinden yola çıkarak 5 deve, altın ve gümüş (212 gram altın) olduğu görülmektedir.”
Diyanet’in 2016 takvimine konulan fetvadan (11 Ocak 2016)

12 OCAK 2016

KOMÜNİSTLERİN YANITIDIR:

DİYANET SEN BİR SUS!

Medeni Hukuk diye bir şey var bu ülkede ve Diyanet “nikâh ne zaman düşer”i konuşuyor.

Onlarca Tıp Fakültesi, 150 bin doktor, biyologlar, moleküler kimyacılar, ebeler, hemşireler... Teorik, pratik, klinik, teknik... Tıp diye bir şey var, onun etiği var, mesleki geçmiş ve gelenekleri var. Ve Diyanet “kürtaj yaptıran 5 deve ceza tazminatı öder” diye karar ilan ediyor.

Yok deve!

Fetva sözlüklerde; “İslam hukuku ile ilgili bir sorunun dini hukuk kurallarına göre çözümünü açıklayan, şeyhülislam veya müftü tarafından verilebilen dini belge” olarak tanımlanıyor. Bu tanıma bir de not düşülüyor: İslam’ın kurallarıyla yönetilen devletlerde, hakimın verdiği karar!

Türkiye bir İslam ülkesi değil. Bunu kafanıza iyice bir sokun. Yurttaşlarının dini inancının çoğunlukla Müslümanlık olması başka şey, ülkenin bir İslam ülkesi olması başka...

Türkiye, her inançtan ve inançsızlıktan yurttaşlarıyla birlikte laik bir cumhuriyet olmayı

seçmiş bir ülkedir. Böyle bir ülkede İslam hukuku ancak bir akademik araştırma konusu olabilir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, fetva yayınlamaya suç işlemektedir.

Bu fetvaların bir kısmında yurttaşlara geçerli yasaların ihlali önerilmektedir. Üstelik bu “dinin emri” olarak sunulduğu için, öneri, danışma falan değil, düpedüz zorlamadır.

“Katlanacaksınız, Türkiye nüfusunun yüzde 99’u Müslüman” diyenleri biliyoruz. Sanki bunun İslam hukukunun geçerli olması ile bir ilgisi varmış gibi.

Üstelik, herkesin çok iyi bildiği gibi bu ülkede dinde zorlama vardır! Zorlamanın en belirgin şekillerinden birisi de insanların dinsel inançlarının devlet tarafından “varsayılması”dır.

Sonuç olarak, tüm inançlara ve inançsızlığa saygı gösterilecekse, inanç/inanmama özgürlüğü sağlanacaksa...

Önce şu fetva denilen hukuksuzluk son bulmalıdır.

✉ iletisim@kp.org.tr

🌐 www.kp.org.tr

📱 /kpninsesi

KOMÜNİST PARTİ